

MINUTES

of the General Body Meeting of
NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION
held at 12.00 noon on Sunday, the
28 th August, 2005 at
Savitri Jyotirao Social Work College,
Yavatmal

General Body of Nagpur University Teachers' Association met at 12.00 noon on Sunday, the 28 th August, 2005 at Savitri Jyotirao Social Work College, Yavatmal Prof. B.T.Deshmukh, President was in the chair. The membership numbers of the members present at the meeting are as follows :-

0019, 0044, 0048, 0065, 0072, 0076, 0090, 0112, 0129, 0131, 0154, 0247, 0259, 0260, 0269, 0370, 0409, 0432, 0433, 0438, 0491, 0496, 0509, 0512, 0547, 0557, 0585, 0662, 0687, 0724, 0738, 0784, 0840, 0892, 0894, 1052, 1113, 1121, 1122, 1133, 1177, 1185, 1239, 1260, 1298, 1321, 1362, 1382, 1406, 1429, 1433, 1438, 1525, 1528, 1538, 1540, 1611, 1627, 1629, 1651, 1655, 1713, 1849, 1857, 1861, 1878, 1900, 2038, 2039, 2085, 2103, 2108, 2120, 2131, 2138, 2148, 2149, 2150, 2152, 2253, 2317, 2333, 2340, 2344, 2350, 2375, 2399, 2400, 2406, 2414, 2415, 2439, 2440, 2488, 2495, 2495, 2499, 2503, 2511, 2524, 2531, 2575, 2583, 2586, 2592, 2603, 2605, 2606, 2655, 2656, 2657, 2664, 2666, 2667, 2804, 2844, 2867, 2933, 2960, 2982, 2983, 2991, 3033, 3034, 3035, 3038, 3097, 3098, 3234, 3237, 3240, 3255, 3259, 3278, 3300, 3304, 3316, 3319, 3341, 3351, 3374, 3379, 3393, 3424, 3427, 3432, 3446, 3449, 3454, 3457, 3464, 3471, 3477, 3478, 3479, 3480, 3481, 3483, 3484, 3485, 3486, 3491, 3492, 3495, 3498, 3504, 3505, 3506, 3508, 3512, 3515, 3519, 3520, 3531, 3546, 3548, 3563, 3573, 3585, 3619, 3621, 3631, 3632, 3659, 3667, 3669, 3674, 3699, 3700, 3732, 3745, 3753, 3763, 3764, 3770, 3775, 3776, 3777, 3780, 3787, 3790, 3796, 3797, 3801, 3802, 3804, 3805, 3806, 3807, 3815, 3835, 3840, 3880, 3898, 3899, 3905, 3953, 3975, 4019, 4021, 4038, 4061, 4077, 4085, 4101, 4120, 4198, 4227, 4245, 4251, 4257, 4279, 4311, 4313, 4314, 4315, 4335, 4346, 4362, 4380, 4384, 4398, 4403, 4437, 4467, 4470, 4483, 4492, 4494, 4555, 4572, 4579, 4580, 4584, 4599, 4600, 4612, 4629, 4639, 4640, 4678, 4706, 4722, 4743, 4757, 4782, 4831, 4832, 4833, 4845

Agenda of the General Body meeting was circulated on pages 61 to 63 of 2005 NUTA Bulletin. Additional Agenda was circulated to members as on pages 59 to 62 of 2005 Ex-File.

ITEM NO. 409 :
CONFIRMATION OF MINUTES :

CONFIRMED the minutes of the General Body meeting of Nagpur University Teachers' Association held at 12.00 noon on Sunday, the 22nd May, 2005 at the Auditorium of Sant Gadge Baba Amravati University, University Campus, AMRAVATI.

Notes :- 1) Copy of the minutes was Circulated on pages 49 to 53 of 2005 NUTA Bulletin.

2) Corrections, if any, were invited in the copy of the Minutes of the General Body Meeting of Nagpur University Teachers' Association held at 12.00 noon on Sunday, the 22nd May, 2005 at the Auditorium of Sant Gadge Baba Amravati University, University Campus, AMRAVATI, vide No.CIM/19 Dated 30th June, 2005 published on page 50 of 2005 NUTA Bulletin. No correction was received.

विषय क्रमांक ४१० :

संघटनेचे ज्येष्ठ नेते प्रा. डॅडी देशमुख यांच्या दुःखद निधनावहल शोकप्रस्ताव

संघटनेचे ज्येष्ठ नेते प्रा. डॅडी देशमुख यांच्या दुःखद निधनावहल प्रा. एस.टी.सांगळे यांनी मांडलेला पुढील शोकप्रस्ताव **सम्मत करण्यात आला** :-

“शिक्षण क्षेत्रातील अष्टपैलू व्यक्तिमत्व म्हणून ओळखले जाणारे, संघटनेचे ज्येष्ठ नेते, अकोल्याचे माजी नगराध्यक्ष व अकोला येथील श्री. शिवाजी महाविद्यालयाचे माजी प्राचार्य बाबुराव साहेबराव उपाख्य डॅडी देशमुख यांचे २१ जुलै २००५ रोजी मुंबई येथे सकाळी वयाच्या ७० व्या वर्षी अकस्मात निधन झाले. डॅडी देशमुख हे अकोला जिल्हा नुटाचे १९७७ पासून १९९९ पर्यंत प्रदीर्घ काळपर्यंत अध्यक्ष होते. अनेक वर्षे महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या व नुटाच्या कार्यकारिणीचे ते सदस्य होते. डॅडी देशमुख यांचा जन्म अकोला जिल्हातील कुरणखेड या गावी २७ डिसेंबर १९३५ रोजी झाला. आपल्या व्यावसायिक जिवनाची पायलट म्हणून सुरुवात करून पुढे नायब तहसिलदार म्हणून त्यांनी काम केले. नागपूर विद्यापीठातून अर्थशास्त्र विषयात एम.ए.ची पदवी घेतल्यानंतर सुरुवातीला नागपूर येथे धनवटे नॅशनल कॉलेजमध्ये व त्यानंतर १९६४ मध्ये ते अकोला येथील श्री.शिवाजी कला व विज्ञान महाविद्यालयात अर्थशास्त्राचे प्राध्यापक म्हणून कार्यरत झाले व १९८० मध्ये त्याच महाविद्यालयाचे प्राचार्य झाले. त्यांनी प्राचार्य पदावर १६ वर्षे काम केले. त्यांना १९८८ मध्ये महाराष्ट्र शासनाने आदर्श शिक्षक पुरस्कार देवून गौरविले. सामाजिक, सांस्कृतिक, शैक्षणिक व राजकीय क्षेत्रात अग्रणी असणाऱ्या डॅडी देशमुख यांनी १९८८ ते १९९१ या कालखंडात अकोला नगरपालिकेचे नगराध्यक्षपद भूषविले. त्यानंतर १९९२ पासून ते श्री.शिवाजी शिक्षण संस्थेच्या कार्यकारी मंडळाचे सदस्य होते. याच दरम्यान नागपूर-अमरावती विद्यापीठाच्या विविध प्राधिकरणांवर त्यांनी आपले यशस्वी योगदान दिले. अमरावती विद्यापीठाच्या विद्यार्थी कल्याण व रंजन मंडळाचे अध्यक्ष म्हणून त्यांनी केलेले कार्य उल्लेखनीय आहे. १९९४ मध्ये महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळावर ते निर्वाचित झाले होते. त्यांनी संत गाडगेबाबांच्या जीवनावर “देवकीनंदन गोपाला” या वऱ्हाडी भाषेतील चित्रपटाची निर्मिती केली. या चित्रपटासाठी त्यांना राज्य शासनाचा दादासाहेब फाळके पुरस्कार व त्यानंतर फिल्मफेअर पुरस्कार प्राप्त झाला होता. त्यानंतर त्यांनी आणखी एक चित्रपट ‘राघुमैना’ ची निर्मिती केली. महाराष्ट्र राज्य मराठी अर्थशास्त्र परिषदेचे अध्यक्ष, विदर्भ अर्थशास्त्र परिषदेचे पदाधिकारी म्हणून देखील त्यांचे कार्य उल्लेखनीय आहे. एक अर्थतज्ञ म्हणून ते विदर्भाला सुपरिचित होते.

अकोल्यातील गंभीर पाणी समस्येसंदर्भात ते मागील वर्षभरापासून विविध आघाड्यांवर काम करीत होते. बाबुजी देशमुख वाचनालय या अकोल्यातील सर्वात जुन्या ग्रंथालयाचे डॅडी देशमुख अध्यक्ष होते. नुटा संघटनेच्या बांधणीतील त्यांचा सहभाग आणि संघटनेतील सदस्यांना सक्रीय करण्यात त्यांचे योगदान उल्लेखनीय आहे. विदर्भ विकास प्रबोधिनीचे ते सक्रीय नेते होते. डॅडी देशमुख यांच्या निधनाने सामाजिक, राजकीय, सांस्कृतिक आणि शैक्षणिक अशा सर्वच क्षेत्रात अष्टपैलू व्यक्तिमत्वाने परिचित असणारा, एक लोकप्रिय नेता, शैक्षणिक संस्थांच्या विकासासाठी काम करणारा उत्तम प्रशासक, व्यवस्थापक, विद्यापीठाच्या शैक्षणिक, सांस्कृतिक जीवनात दृष्टी लाभलेला व विद्यापीठाच्या विकासात योगदान देणारा कर्तृत्ववान नेता, नुटा संघटनेमध्ये समरसतेने व निष्ठेने कार्य करणारा एक लढवय्या

आम्ही गमावलेला आहे. प्राचार्य डॅडी देशमुख यांच्या कुटुंबियावर ओढवलेल्या दुःखद प्रसंगामध्ये ही सभा सहभागी आहे. त्यांच्या कुटुंबियावर ओढवलेले दुःख सहन करण्याची शक्ती त्यांना प्राप्त व्हावी अशी प्रार्थना ही सभा करीत आहे.”

कार्यरत व्यक्तीच्या मृत्यूने मोहगांवकर कुटुंबियांवर दुःखाचा डोंगर कोसळला आहे. या त्यांच्या दुःखात आम्ही नूटाचे सर्व पदाधिकारी व सदस्य सहभागी आहोत. ईश्वर मोहगांवकर कुटुंबियांना हे दुःख सहन करण्याची शक्ती देवो व मृताच्या आत्म्यास चिरशांती व सद्गती देवो ही प्रार्थना.”

विषय क्रमांक ४१० (अ) :

**प्रा. श्री. मोहनराव मोहगांवकर यांच्या
दुःखद निधनावद्दल शोकप्रस्ताव**

प्रा. श्री. मोहनराव लक्ष्मणराव मोहगांवकर यांच्या दुःखद निधनावद्दल प्रा. विलास ढोणे यांनी मांडलेला पुढील शोक प्रस्ताव **सम्मत करण्यात आला :-**

“वर्धा जिल्हा नूटाचे सहकारी व नूटाचे आजीवन सभासद प्रा. श्री. मोहनराव लक्ष्मणराव मोहगांवकर ह्यांना शुक्रवार, दिनांक ५.८.२००५ ला सकाळी ७.३० ला काळाने आमच्यातून अकस्मात हिरावून नेले. अतिशय मनमिळावू स्वभावाचे अजातशत्रू असे हे व्यक्तीत्व नूटाच्या प्रत्येक कार्यक्रमात हिरीरीने भाग घ्यायचे. त्यांनी जे.बी. सायन्स कॉलेज, वर्धा येथे एक विद्यार्थीप्रिय इंग्रजीचे प्राध्यापक म्हणून २८ वर्षे सेवा केली. अशा या सतत

विषय क्रमांक ४१० (ब) :

**प्रा. कोविद मुरमुरवार यांच्या दुःखद
निधनावद्दल शोकप्रस्ताव**

प्रा. कोविद यशवंतराव मुरमुरवार यांच्या दुःखद निधनावद्दल प्रा. सौ. विशाखा वंजारी यांनी मांडलेला पुढील शोकप्रस्ताव **सम्मत करण्यात आला:-**

“प्रा. कोविद यशवंतराव मुरमुरवार यांचे ६ जून २००५ रोजी वयाच्या ४६ व्या वर्षी दुःखद निधन झाले. महात्मा गांधी कला विज्ञान व स्व. न.प. वाणिज्य महाविद्यालय, आरमोरी जि. गडचिरोली येथे भौतिकशास्त्राचे विभागप्रमुख म्हणून १९८७ पासून ते कार्यरत होते. प्रा. के.वाय. मुरमुरवार हे नूटाचे सदस्य होते. संघटनेच्या कार्यामध्ये व वेळोवेळी झालेल्या प्राध्यापकांच्या चळवळीमध्ये त्यांचा सक्रीय सहभाग असायचा. प्रा. मुरमुरवार यांच्या कुटुंबियांवर ओढवलेल्या या दुःखद प्रसंगामध्ये आम्ही सहभागी आहोत. तसेच त्यांच्या

MAHARASHTRA FEDERATION OF UNIVERSITY & COLLEGE TEACHERS' ORGANIZATIONS (M F U C T O)

Registered under the Trade Union Act 1926, Reg. No. By-II-8162 of 1985

Affiliated to the All India Federation of University and College Teachers' Organizations (AIFUCTO)

Vidyapeeth Vidyarthi Bhavan, "B" Road, Churchgate, Mumbai - 400 020

President,

Prof. C.R. Sadasivan
R.K. Gokuldham A/205
S.V. Road, Borivli (West)
Mumbai - 400 092
Tel. : 022 - 2806 3667 / 5693 8030
Mb : 9820781441

General Secretary,

Prof. Dr. E.H. Kathale
N/162, Reshimbagh,
Nagpur - 440 009
Tel. : 0712 2741098

18 TH AUGUST 2005

Shri Dilip Valse Patil

Hon'ble Minister for Higher Education
Maharashtra State
Mantralaya, Mumbai 400 032

Sub : MFUCTO Movement Resolution

Dear Hon'ble Minister, Sir:

On behalf of the University and College teachers in the State of Maharashtra, I write this letter to inform you that the **teachers are shocked and saddened at the havoc caused by rains and floods in Maharashtra including the metropolitan city of Mumbai. There has been immense loss to students and teachers as well huge loss in terms of life and property which is difficult to overcome.** In the face of this calamity, I wish to inform you that the teachers will not be found wanting in providing any kind of assistance that the Government may need to restore the psyche of the citizens of Maharashtra and the flood affected people.

The Samanvaya Samiti of Sarkari Nimsarkari and Shikshak Sangh in Maharashtra has already announced that a decision has been taken to donate one day's salary of all employees including teachers which would be a small contribution towards the mighty relief efforts that people are expecting from the Government. **Teachers in most parts of the state including Mumbai have already joined other sections of the people in relief work more particularly to restoring education at all levels from KG to PG throughout the state.** In fact, you might be aware that the college building of S.More College of Arts & Commerce at Poladpur has been washed away by flood waters. Teachers under the BUCTU are rendering whatever assistance they are able to provide in terms of money and enabling classes to be started and also setting up their library for the students. It is hoped that the Government will also do its best in this regard. We are confident that Maharashtra which is one of the progressive States in the Union of India will once again limp back to normalcy to make its contribution to our nation-building.

MFUCTO had earlier sent to you as Hon'ble Minister for Higher Education a Memorandum listing various pending demands of University and College teachers and also suggesting demonstrative action starting from April 2005. On 5th September 2005 MFUCTO affiliates were to hold huge rallies throughout the State. **In the meantime, the issues raised in the Memorandum also came up in the Maharashtra Legislative Council and you had given assurance that you will be meeting the MFUCTO delegation to settle the pending issues.** Though a meeting has not taken place so far, some of the issues have been resolved at the level of the Directorate of Higher Education. **In view of this and also in view of the post-Natural calamity problems that Maharashtra is facing, the demonstrative actions proposed by the MFUCTO are being kept in abeyance,** This is for your information.

With respectful regards,

Dr.E.H.Kathale
General Secretary

MAHARASHTRA FEDERATION OF UNIVERSITY & COLLEGE TEACHERS' ORGANIZATIONS

Yours faithfully,
(C.R.Sadasivan)
President

कुटुंबियांवर ओढवलेले दुःख सहन करण्याची शक्ती ईश्वर त्यांना प्रदान करो.”

विषय क्रमांक ४१० (क) :

प्रा. भरत पंडीत यांच्या दुःखद निधनावद्दल शोकप्रस्ताव

प्रा. भरत पंडीत यांच्या दुःखद निधनावद्दल प्रा. बी.एल.ढाले यांनी मांडलेला पुढील शोकप्रस्ताव **सम्मत करण्यात आला :-**

“प्राचार्य श्री. भरत पंडीत यांचे अल्प आजाराने दि. २० एप्रिल २००५ रोजी दुःखद निधन झाले. १९६६ पासून ते अमोलकचंद महाविद्यालयात अर्थशास्त्राचे प्राध्यापक होते. आवासाहेब पारवेकर महाविद्यालय यवतमाळ येथे ते ११ वर्षे प्राचार्य होते. नुटा संघटनेला त्यांचे सतत सहकार्य लाभत असे त्यांच्या परिवाराच्या दुःखात ही सभा सहभागी आहे. ईश्वर मृतात्म्यास चिरशांतीचा लाभ देवो.”

विषय क्रमांक ४१० (ड) :

प्रा. चंद्रकांत गोखले यांच्या दुःखद निधनावद्दल शोकप्रस्ताव

प्रा. चंद्रकांत गोखले यांच्या दुःखद निधनावद्दल प्रा. बी.एल.ढाले यांनी मांडलेला पुढील शोकप्रस्ताव **सम्मत करण्यात आला :-**

“प्रा. चंद्रकांत गोखले निवृत्त शारिरीक शिक्षण संचालक, अमोलकचंद

महाविद्यालय, यवतमाळ यांचे दि. १० फेब्रुवारी २००५ रोजी अल्प आजाराने दुःखद निधन झाले. नुटा संघटनेचे ते सक्रिय सभासद होते. त्यांच्या कुटुंबियांच्या दुःखात ही सभा सहभागी आहे. ईश्वर मृतात्म्यांस चिरशांतीचा लाभ देवो.”

शोकप्रस्ताव मांडणाऱ्या सदस्यांनी आपल्या भावना व्यक्त केल्या. अध्यक्षानी सुद्धा आपल्या भावना व्यक्त केल्या. सभेने दोन मिनिटे स्तब्ध उभे राहून दिवंगत सदस्यांना आपली आदरांजली वाहिली. सम्मत केलेल्या शोकप्रस्तावाची प्रत संघटनेच्या वतीने सचिव शोकाकुल कुटुंबियांकडे पाठवतील असे अध्यक्षानी सांगितले.

**ITEM NO. 411 :
APPROVAL TO THE AUDITED
STATEMENT.**

CONSIDERED AND APPROVED the Audited Balance Sheet and Income and Expenditure Account of the Association for the year ended on 31st March, 2005.

Notes : (i) The copy of the Audited Balance Sheet and Income and Expenditure Account of the Association for the said Financial year was circulated on page 62 & 63 of 2005 NUTA Bulletin.

(ii) The Audited Balance Sheet and Income and Expenditure Accounts were placed before the General Body by Prof. S.A.Tiwari, Treasurer, on behalf of the Executive Committee.

केंद्र शासनाची मदत घेताना मान्य केलेल्या अटीचे पालन न केल्याबाबत

दुसरे अधिवेशन, २००५ : बुधवार, दिनांक २० जुलै, २००५ : महाराष्ट्र विधानपरिषद

(७) * ५६८५ श्री. रमेश निकोसे, प्रा. बी. टी. देशमुख, श्री. व्ही. यू. डायगव्हाणे, श्री. वसंतराव खोटे, श्री. नानासाहेब बोरस्ते, श्री. जी. एल. अनापूरे तारांकित प्रश्न क्रमांक १७९९ ला दिनांक १७ मार्च, २००५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाने लागू केलेल्या वेतनश्रेण्या महाराष्ट्रात कृषी विद्यापीठातून अंमलात आणतांना ८० टक्के रक्कमेची थकवाकी केंद्र शासनाकडून घेताना मान्य केलेल्या अटीचे राज्य शासनाने पालन केले नाही व निधी मिळवितांना केंद्र शासनाची फसवणूक करण्यात आली यासाठी जबाबदार असलेल्या दोषी अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्यात यावी अशी मागणी करणारे एक निवेदन दिनांक १९ मे, २००५ रोजी किंवा त्या दरम्यान अॅकेडमिक स्टाफ असोसिएशन या प्राध्यापक संघटनेने कुलसचिव डॉ. पंजाबराव कृषि विद्यापीठ यांचेमार्फत मुख्य सचिव महाराष्ट्र राज्य यांना सादर केले हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने घेतलेल्या निर्णयाचे स्वरूप काय आहे,

(३) निर्णय झालेला नसल्यास याबाबत होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात : (१), (२) व (३) हे खरे नाही. सदर दिनांक १९ मे, २००५ च्या निवेदनाद्वारे असोसिएशन ऑफ अॅकेडमिक स्टाफने राज्यातील कृषि विद्यापीठांतर्गत शिक्षक/ प्राध्यापक/ संशोधकांचे सेवानिवृत्तीचे वय ५८ वर्षे ऐवजी ६२ वर्षे करण्याबाबत मागणी केली असून यासंबंधीचा प्रस्ताव शासनाने अमान्य केला आहे.

श्री. राणा जगजितसिंह पाटील : सभापती महोदय, उत्तरामध्ये आपल्या अनुमतीने मी दुरुस्ती करू इच्छितो. प्रश्न क्र. १,२ आणि ३ च्या संदर्भात उत्तरामध्ये “हे खरे नाही” असे म्हटले आहे त्याऐवजी “हे खरे आहे” असे वाचावे.

श्री. रमेश निकोसे : सभापती महोदय, दिनांक १९ मे, २००५ रोजी अॅकेडमिक स्टाफ असोसिएशन यांनी निवेदन दिले आहे. त्यामध्ये केवळ सेवानिवृत्तीच्या वयाचाच प्रश्न निर्माण केला होता आणि निवेदनात कोणकोणत्या बाबी होत्या याचा खुलासा करावा.

श्री. राणा जगजितसिंह पाटील : सभापती महोदय, जे निवेदन आले आहे त्यामध्ये जवळजवळ १० वेगवेगळ्या गोष्टींचा उल्लेख करण्यात आला आहे. यात प्रामुख्याने सेवानिवृत्तीचे वय ५८ ऐवजी ६० किंवा ६२ पर्यंत करण्यात यावे अशी एक मागणी आहे. त्याचप्रमाणे ज्या अधिकाऱ्यांनी सेवानिवृत्तीचे वय वाढवून घेण्याचे काम करावयाला पाहिजे होते ते केले नाही त्यांच्यावर काय कारवाई करण्यात आली अशा दोन प्रमुख मागण्या आहेत.

प्रा. बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, लेखी उत्तरामध्ये “हे खरे नाही” असे म्हटले आहे. हे तरी खरे आहे काय? असे मी विचारणार होतो परंतु त्यांनी

उत्तर दुरुस्त केले आहे. उत्तरामध्ये दुरुस्ती केली म्हणजे त्यांनी हे मान्य केले की फसवणूक केली आहे.कारण आता त्यांनी ‘होय’ म्हटले म्हणजे मान्य केले.

श्री. राणा जगजितसिंह पाटील : सभापती महोदय, निवेदन मिळाले काय हा प्रश्न होता. निवेदन मिळाले हे खरे आहे.

प्रा.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, प्रश्नाच्या भाग १,२ आणि ३ च्या संदर्भात “हे खरे आहे” असे उत्तर आता दिले आहे. म्हणजे केंद्र शासनाची फसवणूक केलेली आहे.

श्री. राणा जगजितसिंह पाटील : सभापती महोदय, प्रश्न क्र. २ आणि ३ मा.सदस्यांनी वाचला तर लक्षात येईल की यामध्ये खरे आहे किंवा नाही असा कुठेच उल्लेख नाही. यामध्ये चुकीच्या गोष्टी घडलेल्या आहेत काय याबाबतीत हे खरे आहे असे कुठेच म्हटलेले नाही.

प्रा. बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, प्र.क्र.१,२ आणि ३ च्या संदर्भात हे खरे आहे असे उत्तर दिले आहे.काय खरे आहे तर केंद्र शासनाला खोटे अंडरटेकींग देऊन ८० टक्के अनुदान मिळविले हे खरे आहे. निवेदनामध्ये आरोप करण्यात आला आहे तो आरोप खरा आहे किंवा नाही हे शासनाने सांगावे.

श्री. राणा जगजितसिंह पाटील : सभापती महोदय, निवेदन प्राप्त झाले हे खरे आहे. आरोप खरे नाहीत.

प्रा. बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, यासोबत सहपत्र क्रमांक तीन जोडले आहे हे खरे आहे काय ?

श्री.राणा जगजितसिंह पद्मसिंह पाटील : हे जरी खरे असले तरी त्याच्या पुढे आणखी दोन गोष्टी आहेत

प्रा.बी.टी.देशमुख : या ठिकाणी जर - तरचा प्रश्न नाही. पैसे घेत असतांना अधिकाऱ्यांनी स्वाक्षरीत केलेले प्रमाणपत्र सहपत्र म्हणून जोडलेले आहे. केन्द्र सरकारकडून ८० टक्के अॅरिअर्स घेत असतांना प्रमाणपत्र असे जोडले होते की, सर्व अटींचे पालन केलेले आहे. तेव्हा या निवेदनाच्या सोबत हे सहपत्र जोडलेले आहे किंवा नाही ?

श्री.राणा जगजितसिंह पद्मसिंह पाटील : हे पत्र जोडलेले आहे. त्याचबरोबर दिनांक ६ जानेवारी २००० रोजी राज्य शासनाने केन्द्र शासनाला पत्र पाठविले होते. त्यामध्ये कोणत्या अटी मान्य करण्यात येणार आहेत यासंबंधीचा शासन निर्णय झालेला असून त्याची प्रतसुद्धा पाठविण्यात आलेली होती. त्यानंतर आपल्याला ८० टक्के पैसे मिळतात व तशा प्रकारची मागणी करण्यात आली होती.शासन निर्णयामध्ये सेवा निवृत्तीच्या अटीचा उल्लेख केला होता..

सभापती : प्रश्नोत्तराचा तास संपला आहे. यानंतर सन्माननीय विरोधी पक्ष नेते श्री.फुंडकर यांना औचित्याचा मुद्दा उपस्थित करण्यास मी परवानगी देत आहे.

ITEM NO. 412 :
STATEMENT ON FIXED SECURITIES
POSITION :

Noted the Statement no. 16 showing the position of the Fixed Securities of the Association as on 31st March, 2005.

Note : (i) Statement no. 16 regarding the fixed securities of the Association as on 31st March, 2005, was circulated on page 64 of 2005 NUTA Bulletin.

(ii) The Statement showing the position of the Fixed Securities of the Association as on 31st March, 2005, was placed before the General Body by Prof. S.A. Tiwari, Treasurer, on behalf of the Executive Committee.

विषय क्रमांक ४१३ :

सहाय्या वेतन आयोगाची नियुक्ती करण्याबाबत

कार्यकारी मंडळाच्या वतीने प्रा. अनिल ढगे यांनी मांडलेला पुढील प्रस्ताव **सम्मत करण्यात आला. :-**

“वेतन पुनर्निर्धारणासाठी दर पाच वर्षांनी वेतन आयोगाची नियुक्ती करणे आवश्यक असतांना सुध्दा मागील अनुभवावरून हे लक्षात आले आहे की हे वेतन पुनर्निर्धारण दर १० वर्षांनी करण्यात आलेले आहे. यापूर्वीचे वेतन पुनर्निर्धारण १९९६ पासून लागू करण्यात आले आहे. दहा वर्षांनी म्हणजे २००६ पासून वेतन पुनर्निर्धारण अमलात आणावयाचे असल्यास सहाय्या वेतन आयोगाची नियुक्ती त्वरित करणे आवश्यक आहे. केंद्र शासन कर्मचारी महासंघाने यापूर्वीच सहाय्या वेतन आयोगाच्या नियुक्ती संदर्भात मागणी केंद्र शासनाकडे सादर केलेली आहे. अखिल भारतीय प्राध्यापक महासंघाने (AIFUCTO) ऑक्टोबर २००३ मध्ये मुंबई येथे घेण्यात आलेल्या वैधानिक परिषदेत सहाय्या वेतन आयोगाच्या नियुक्ती संदर्भात मागणी केलेली आहे. नुटाची ही आमसभा या मागणीशी सहमती व्यक्त करून केंद्र शासनाने सहाय्या वेतन आयोग त्वरित नियुक्त करावा अशी केंद्र शासनास विनंती करित आहे.”

विषय क्रमांक ४१४ :

केंद्र शासनाने प्रस्तावित केलेल्या नव्या “निश्चित योगदान पण अनिश्चित पेन्शन” योजनेला विरोध

कार्यकारी मंडळाच्या वतीने प्रा.डॉ.एकनाथ कठाळे यांनी मांडलेला पुढील प्रस्ताव **सम्मत करण्यात आला. :-**

सध्या अस्तिस्वात असलेली पेन्शन योजना रद्द करून ‘पेन्शन फंड रेग्युलेटरी अँड डेव्हलपमेंट फंड अँथॉरिटी’ च्या देखरेखीखाली नवीन “निश्चित योगदान पण अनिश्चित पेन्शन योजना” राबविण्याचा निर्णय केंद्र शासनाने घेतला आहे. “Pension Fund Regulatory & Development Authority ordinance 2004” वित्त खात्याच्या स्थायी समितीकडे शिफारशी करिता संदर्भात करण्यात आलेला आहे. राज्य कर्मचाऱ्यांच्या अखिल भारतीय महासंघाने या प्रस्तावित पेन्शन योजनेला विरोध दर्शविला आहे.

प्रस्तावित योजनेमुळे निवृत्तीकाळामध्ये सामाजिक सुरक्षिततेच्या भूमिकेतून निश्चित पेन्शन देणाऱ्या सध्याच्या पेन्शन योजनेपासून कर्मचाऱ्यांना वंचित केले जाईल, पेन्शन फंडामध्ये सरळ विदेशी गुंतवणूकीचा प्रवेश असंख्य संभाव्य संकटांना निमंत्रण देणारा ठरेल, नविन योजनेच्या संदर्भात पेन्शन योजनेच्या स्थिर वा अस्थिरतेचा प्रश्न तर महत्वाचा आहेच पण त्याचबरोबर ही पेन्शन योजना व कायद्यातील तरतुदी आंतरराष्ट्रीय मुद्रा निधीच्या ‘वर्किंग पेपर ऑन पेन्शन रिफॉर्मस् इन इंडिया’ या विचारांशी बांधील असल्याचे दिसून येते, ही योजना कर्मचाऱ्यांच्या हिताची नसून ती जागतिकीकरणाच्या प्रक्रियेच्या दबावाखाली घेतलेला एक निर्णय अशा स्वरूपाची आहे, या योजनेअंतर्गत मिळणारे लाभ शेअर मार्केटच्या चढउतारावर अवलंबून राहणार आहे. कर्मचाऱ्यांच्या व्यतिरिक्त इतर व्यक्तींना या योजनेमध्ये गुंतवणूक करण्याची मुभा राहणार आहे. इतर व्यक्तींच्या संदर्भात शासनाचे ह्या योजनेत बरोबरीचे अंशदान राहणार नसल्यामुळे ते या योजनेत सहभागी कशाला होतील? हा प्रश्न अनुत्तरीत आहे. वरील सर्व बाबींचा विचार करून महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाने (MFUCTO) आपल्या २६ जून २००५ च्या कार्यकारिणीच्या मुंबई येथे झालेल्या सभेत या योजनेला

Dearness Relief on pension/family pension

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA : FINANCE DEPARTMENT

GOVERNMENT RESOLUTION : NO. DRP-1005/60/SER-4 MANTRALAYA, MUMBAI 400 032, DATED 5TH AUGUST 2005

Read :- (1) Government Resolution : No. DRP-1005/246/SER-4 Mantralaya, Mumbai 400 032, dated 28th March 2005

RESOLUTION

Government is pleased to decide that dearness relief shall be paid to the State Government Pensioners/Family Pensioners on their basic Pension/Family Pension and Dearness pension/Dearness family pension **at the rate of 17%** with effect from 1st July 2005.

2. Payment of dearness relief involving a fraction of a rupee shall be rounded off to the next higher rupee.

3. It will be the responsibility of the Pension Disbursing Authority, i.e. Pay and Accounts Officer, Mumbai/Treasury Officers, as the case may be, to calculate the quantum of dearness relief payable in each individual case.

4. Government is also pleased to direct that above decisions should, **mutatis mutandis**, apply to those employees including family pensioners of Recognised and Aided Educational Institutions, Non -Agricultural universities and Affiliated Non Government Colleges and Agricultural Universities to whom the pension scheme is made applicable.

5. In exercise of the powers conferred by the proviso to section 248 of the Maharashtra Zilla Parishads and Panchayat Samitis Act, 1961 (Mah. V of 1962) and of all the other powers enabling it in that behalf, Government is further pleased to decide that the above decision shall apply to the pensioners including family pensioners of Zilla Parishads.

6. State Government Employees who had drawn lumpsum payment on absorption in a PSU/Autonomous body./Local Bodies and have become entitled to restoration of 1/3rd commuted portion of pension as well as revision of the restored amount in terms of Government Resolution, Finance Department, No. COP 1099/306/SER-4, dated 15th November 1999 will also be entitled to the payment of dearness relief on full pension as per the provisions of Government Resolution, Finance Department, No. COP-1001/50/SER-4, dated 9th April 2001, at the prescribed rate and from the date, prescribed in paragraph 1 above.

7. The expenditure on this account should be debited to the Budget Heads to which the retirement benefits of the employees mentioned in the above paras are debited and should be met from the grants sanctioned thereunder.

8. All orders in force in regard to the payment of relief on pension sanctioned by Government from time to time will, **Mutatis Mutandis**, apply to the dearness relief now sanctioned.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

Usha P. Mahajan
Deputy Secretary to Government

विरोध दर्शविला आहे.

नुटाची ही आमसभा या प्रस्तावित पेन्शन योजनेच्या अम्मलबजावणीला आपला तीव्र विरोध नोंदवित असून कर्मचाऱ्यांची सामाजिक सुरक्षितता धोक्यात आणणारी प्रस्तावित योजना ताबडतोब मागे घेण्यात यावी. अशी

राज्य शासकीय व इतर पात्र कर्मचाऱ्यांना दिनांक १ नोव्हेंबर
२००५ पासून महागाई भत्ता मंजूर करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन : वित्त विभाग

शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक : मभवा ११०५/प्र.क्र. ९/सेवा-९
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२ : दिनांक ८ नोव्हेंबर २००५

पहा :- १) शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक मभवा ११०५/प्र.क्र.५/सेवा-
९. दिनांक १४ जुलै २००५

शासन निर्णय

राज्य शासकीय कर्मचारी व महागाई भत्ता अनुज्ञेय असणाऱ्या इतर सर्व पात्र पूर्णकालिक कर्मचाऱ्यांना महागाई भत्ता वाढ मंजूर करण्याचा प्रश्न शासनाच्या विचाराधीन होता.

२. शासन असे आदेश देत आहे की, दिनांक १ नोव्हेंबर २००५ पासून वेतनश्रेणीतील मूळ वेतन अधिक महागाई वेतनाच्या २१ टक्के दराने महागाई भत्ता वाढ मंजूर करण्यात यावी.

३. महागाई भत्त्याची रक्कम प्रदान करण्यासंदर्भात विद्यमान तरतुदी व कार्यपद्धती आहे तशाच यापुढेही लागू राहतील.

४. शासकीय कर्मचाऱ्यांना अनुज्ञेय असलेल्या महागाई भत्त्यामुळे येणारा खर्च, हा त्यांचे वेतन व भत्ते यासंबंधीचा खर्च ज्या लेखा शीर्षाखाली खर्ची घालण्यात येतो, त्याच लेखा शीर्षाखाली खर्ची घालण्यात यावा. अनुदानप्राप्त संस्था, नगरपरिषदा व जिल्हा परिषदा यांच्या कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत, संबंधित प्रमुख लेखा शीर्षाखालील ज्या उप लेखा शीर्षाखाली त्यांच्या सहायक अनुदानाबाबतचा खर्च खर्ची घालण्यात येतो, त्या उप लेखा शीर्षाखाली हा खर्च खर्ची घालण्यात यावा.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(नसीमा शेख)

शासनाच्या उपसचिव

विनंती केंद्र शासनाला करित आहे.”

ITEM NO. 415 : INCREASE IN LIFE MEMBERSHIP FEE :

(A) On behalf of the Executive Committee Prof. S.A.Tiwari moved the following resolution. :-

That the life membership Fee of NUTA be increased from Rs. 4001 to Rs. 10001/-

(B) Resolved to postpone the consideration of above resolution.

विषय क्रमांक ४१६ :

समाजकार्य महाविद्यालयातून ५० टक्के महागाई भत्ता मुळ वेतनात समाविष्ट करणे

गुरुवार, दिनांक २१ जुलै २००५ रोजी विधानपरिषदेत लक्षवेधी सूचनेवर झालेली चर्चा लक्षात घेऊन प्रा. एन.एस.भगत यांनी पुढील ठराव सभागृहाच्या परवानगीने मागे घेतला. :-

“अमरावती विभागातील समाजकार्य महाविद्यालयातील प्राध्यापकांचा ५० टक्के महागाई भत्ता मुळ वेतनामध्ये समाविष्ट करण्यात यावा.”

विषय क्रमांक ४१७ :

समाजकार्य महाविद्यालयामध्ये वेतन विलंबाने होणे

प्रा. एन.एस.भगत यांनी मांडलेला ठराव पुढील स्वरूपात संमत करण्यात आला. :-

“समाजकल्याण विभागासोबत संलग्नित असलेल्या समाजकार्य महाविद्यालयातील प्राध्यापकांचे वेतन दरमहा नियमित मिळण्याच्या दृष्टीने या महाविद्यालयातील शिक्षकांनी विलंबाने वेतन होण्याच्या प्रकरणी तक्रारी दाखल करतांना इतर महाविद्यालयीन शिक्षकांसाठी संघटनेने विहित करून दिलेल्या कार्यरितीचा अवलंब करावा व असे करतांना त्यासाठीच्या तक्रारीच्या विहित नमुन्यामध्ये आवश्यक ते फेरबदल करून याबाबतची कारवाई पार पाडावी.”

Dearness Relief on pension/family pension

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA : FINANCE DEPARTMENT

Government Resolution : No. DRP-1005/129/SER-4 Mantralaya, Mumbai 400 032, dated 8th November 2005

Read :- Government Resolution, Finance Department, No. DRP 1005/60/SER-4 Dated 5th August 2005.

RESOLUTION

Government is pleased to decide that dearness relief shall be paid to the State Government Pensioners/Family Pensioners on their basic Pension/Family Pension and Dearness pension/Dearness family pension **at the rate of 21%** with effect from 1st November 2005.

2. Payment of dearness relief involving a fraction of a rupee shall be rounded off to the next higher rupee.

3. It will be the responsibility of the Pension Disbursing Authority, i.e. Pay and Accounts Officer, Mumbai/Treasury Officers, as the case may be, to calculate the quantum of dearness relief payable in each individual case.

4. Government is also pleased to direct that above decisions should, **mutatis mutandis**, apply to those employees including family pensioners of Recognised and Aided Educational Institutions, Non -Agricultural universities and Affiliated Non Government Colleges and Agricultural Universities to whom the pension scheme is made applicable.

5. In exercise of the powers conferred by the proviso to section 248 of the Maharashtra Zilla Parishads and Panchayat Samitis Act, 1961 (Mah. V of 1962) and of all the other powers enabling it in that behalf, Government is further pleased to decide that the above decision shall apply to the pensioners including family pensioners of Zilla Parishads.

6. State Government Employees who had drawn lumpsum payment on absorption in a PSU/Autonomous body./Local Bodies and have become entitled to restoration of 1/3rd commuted portion of pension as well as revision of the restored amount in terms of Government Resolution, Finance Department, No. COP 1099/306/SER-4, dated 15th November 1999 will also be entitled to the payment of dearness relief on full pension as per the provisions of Government Resolution, Finance Department, No. COP-1001/50/SER-4, dated 9th April 2001, at the prescribed rate and from the date, prescribed in paragraph 1 above.

7. The expenditure on this account should be debited to the Budget Heads to which the retirement benefits of the employees mentioned in the above paras are debited and should be met from the grants sanctioned thereunder.

8. All orders in force in regard to the payment of relief on pension sanctioned by Government from time to time will, **Mutatis Mutandis**, apply to the dearness relief now sanctioned.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

Usha P.Mahajan
Deputy Secretary to Government

**ITEM NO. 418 :
ELECTIONS**

(a) **The matter of electing,** (A) President (B) Two Vice Presidents out of which one shall be from the Nagpur University area and one shall be from Amravati University area. (C) Secretary (D) Two Joint Secretaries out of which one shall be from the Nagpur University area and one shall be from Amravati University area. (E) Treasurer (F) Five Executive Committee members, In accordance with the provision of article VI(a) of the constitution of NUTA, for the five year tenure commencing from 1st January 2000 **was then taken up.**

(b) **The President informed the House that :-** "Notice, dated 24th June, 2005, for this purpose was published in the 4th issue of 2005 NUTA Bulletin on page 57. Para 7 of the said notice reads : " Final list of the candidates will be published on the Notice Board of the Office on 10th July 2005 and also will be published in NUTA Bulletin along with the Agenda of the G.B.Meeting." Accordingly final list of the candidates is notified for the information of all the members of NUTA on page 65 of 2005 Bulletin."

(c) At this juncture the General Body proceeded to elect the members and the office bearers of the executive

committee. The President Prof. B.T.Deshmukh requested the General Body to appoint a Committee for conducting the election and declaring the result.

(d) **The General Body then appointed a committee** consisting of Prin. S.T.Sangale, as Chairman, and Prof. M.C.Hate, Prin. Anil Hud, Prof. A.B. Dhale, Prof. V.R.Tidake as members.

(e) Dr. E.H. Kathale **Secretary, handed over all the papers concerning election to the Chairman** of the committee, who then chaired the meeting and conducted further business. He announced the final list of the candidates (as circulated on page 65 of 2005 NUTA Bulletin) contesting for different posts.

(f) Chairman further declared that there was only one valid nomination each for the posts of (A) President (B) Two Vice Presidents out of which one shall be from the Nagpur University area and one shall be from Amravati University area. (C) Secretary (D) Two Joint Secretaries out of which one shall be from the Nagpur University area and one shall be from Amravati University area. (E) Treasurer and hence polling will be conducted for electing five members of the Executive Committee.

(g) Then the Chairman of the Committee **explained the procedure and method of the voting** and the rules and regulations printed on the ballot paper. The committee then conducted the elections. **After counting of votes The Chairman of the committee on behalf of the committee declared the results as follows :-**

Post	Names of the Candidates	Votes Secured	RESULT
President	Deshmukh, B.T.	Unopposed	Elected
Vice-President	Dhage A.W. Nagpur Uni. Area	Unopposed	Elected
Vice-President	Somvanshi A.G. Amravati Uni. Area	Unopposed	Elected
Secretary	Kathale, E.H.	Unopposed	Elected
Joint Secretary	Dhone V.B. Nagpur Uni. Area	Unopposed	Elected
Joint Secretary	Raghuwanshi P.B. Amravati Uni. Area	Unopposed	Elected
Treasurer	Tiwari, S.A.	Unopposed	Elected
Executive Committee Member (Five)	(1) Gawai S.S. (2) Hajare S.S. (3) Kalmegh S.R. (4) Kherde M.R. (5) Misal M.D. (6) Muley V.D.	244 254 247 244 244 30	Elected Elected Elected Elected Elected

(h) After declaration of results, the Chairman of the committee requested Prof. B.T. Deshmukh, President to preside over the meeting for transacting the remaining business of the house. Prof. B.T.Deshmukh then presided over the meeting.

(i) The president thanked the chairman and the members of the election committee for conducting the elections and declaring the results. He further introduced all the newly elected members of the executive Committee to the House.

**ITEM NO. 419 :
DEMONSTRATIVE ACTIONS IN ABEYANCE**

NOTED the letter by Prof. C.R.Sadasivan President, MFUCTO to Hon'ble Shri Dilip Valse Patil, Minister for Higher Education, Maharashtra State Mantralaya, Mumbai dated 18th August 2005 regarding the MFUCTO Movement Resolution.

HIGH COURT BOMBAY**In the High Court of Judicature at Bombay
Civil Appellate Jurisdiction
WRIT PETITION NO. 229 OF 2005****Writ petition Nos 413, 450, 451 and 452 of 2005**Shivaji University Teachers Asson. & Ors...*Petitioners*
V/sThe State of Maharashtra & Ors.... *Respondents*
Shri. Madan Phadnis, Sr. Adv. with L.T. Satelkar, Adv.
for the petitioners. : Ms. M.P.Tahkur, AGP for the State.**Coram****V.G. PALSHIKAR AND D.B.BHOSALE JJ.****13.9.2005**

PC:

By this petitions the petitioners seek a direction for proper fixation of their pensionary benefits in view of several Government Resolutions.

2. Notice why the petitioner be not admitted was issued and a detailed affidavit has been filed in which following statement is made.

"I further say that in this writ petition this office has prepared revised pension papers as per guidelines received from Government Treasury and Treasury Department in accordance with the G.R. dated 15.11.1999. I further say that the matter is already referred to Director of Higher Education, M.S. Pune-1. I humbly say that this being policy matter, the action will be taken in accordance with law. This Hon'ble court may grant time to take decision in accordance with law in sixteen weeks."

3. In view of this statement, in our opinion, interest of justice would be met if the respondents particularly Director of Higher Education, Maharashtra State, Pune-I is directed to decide the matter as referred to him within a period of 16 weeks as mentioned in the affidavit. It would be in the fitness of things that the Director of Higher Education also gives a hearing to the members or representatives of the petitioner association in Writ petition No. 229 of 2005 and decides the matter after hearing them and their claim in regard to revised pension grants. In view of this direction the petitions are allowed to be withdrawn with liberty to approach appropriate Forum in the event of there being any adverse decision.

13.9.05

True Copy
Section Officer
High Court Appellate side, Bombay.

Notes :- Letter by Prof. C.R.Sadasivan President, MFUCTO to Hon'ble Shri Dilip Valse Patil, Minister for Higher Education, Maharashtra State Mantralaya, Mumbai dated 18th August 2005 regarding the MFUCTO Movement Resolution was Circulated on page 61 of 2005 NUTA Ex-File. Now circulated on page 122 of 2005 NUTA Bulletin

ITEM NO. 420 :

UGC LETTER REGARDING NET/SET :

(A) NOTED the letter No. F.1-11/97 (PS) dated 3 August 2005 by UNIVERSITY GRANTS COMMISSION (BAHADUR SHAH ZAFAR MARG : NEW DELHI) to Prof. C.R.Sadasivan President, Maharashtra Federation of University & College Teachers Organization (MFUCTO) (R.K.Gokuldham, A/205. S.V.Road, Borivli (West) Mumbai-400 092) regarding the appointment of Teachers in the Universities and College in Maharashtra and the NET/SET qualification condition.

(B) रविवार, दिनांक ९ जानेवारी २००५ रोजी मुंबई येथे झालेल्या महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या कार्यकारी मंडळाच्या बैठकीत “सन १९९१ ते सन १९९९ या काळातील नेटसेटग्रस्तांची प्रकरणे व्यक्तिशः छाननीसाठी घेण्याचा विद्यापीठ अनुदान आयोगाचा निषेधार्ह निर्णय” या विषयावर संमत करण्यात आलेल्या ठरावातील परिच्छेद ११ व १२ पुढील प्रमाणे आहे. :-

“(११) मा. मुंबई उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठाने २००१ च्या याचिका क्रमांक ५०२२ मध्ये दिनांक २० फेब्रुवारी २००२ रोजी दिलेल्या निकालात स्पष्टपणे असे म्हटलेले आहे की :- “We also hold that the cases of candidates appointed from 12th October, 1999 till 18th October, 2000 are required to be examined so as to ascertain the applicability of the first proviso to clause 2 of the 1991 Regulations as well as 2000 Regulations before their services are sought to be terminated by the respective universities and/or colleges/institutions.” मा. उच्च न्यायालयाच्या ज्या निकालामुळे विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडे ही प्रकरणे गेलेली आहेत, त्या निकालामध्ये १९९१ ते १९९९ या काळातील “१२ ऑक्टोबर १९९९ ते १८ ऑक्टोबर २००० मधील प्रकरणाची छाननी करावी” असे नमूद असतांना त्या निकालाचे निमित्त करून विद्यापीठ अनुदान आयोगाने सन १९९१ ते १९९९ या काळातील प्रकरणाची छाननी हाती घ्यावी ही गोष्ट मा. उच्च न्यायालयाचा अवमान करणारी आहे.

(१२) मा. मुंबई उच्च न्यायालयाने २००१ च्या याचिका क्रमांक ५७८२ मध्ये दिनांक १४ एप्रिल २००२ रोजी दिलेल्या निकालात स्पष्टपणे असे म्हटलेले आहे की :- “7. In the event the UGC takes decision adverse to the interests of teachers the management and the University are directed not to act upon it for a period of four weeks from the date of communication by UGC to the college through the University. In the result the petitions mentioned in the schedule to this order are disposed of by this order..... Except those petitions mentioned to be heard separately, rest of the petitions mentioned in the schedule are covered by this order and are accordingly disposed.” या निर्णयात शेवटी परिशिष्ट देण्यात आले असून त्या परिशिष्टात दिलेल्या १०४ प्रकरणांची छाननी करून विद्यापीठ अनुदान आयोगाने निर्णय घ्यावा असे नमूद असतांना त्या निकालाचे निमित्त करून विद्यापीठ अनुदान आयोगाने सन १९९१ ते १९९९ या काळातील सर्व प्रकरणांची छाननी हाती घ्यावी ही गोष्ट मा. उच्च न्यायालयाचा अवमान करणारी आहे. चार महिन्यांच्या आत निर्णय घेण्याच्या मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशाचा सुद्धा विद्यापीठ अनुदान आयोगाने अवमान केलेला आहे.”

(C) आता तर खुद्द विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या कायदेतज्ञांनी आयोगाला “UGC should consider the cases for selection of various candidates on merit within the parameters of relaxation as contemplated under the UGC regulations of 1991 and 2000 if applications are forwarded by the College/Institution through the University as directed by the Bombay High Court.” असा सल्ला दिलेला आहे. महाराष्ट्र प्राध्यापक

महासंघाच्या भूमिकेचे हे फार मोठे यश आहे. असे या सभेचे मत आहे.

(D) या सभेचे असे स्पष्ट मत आहे की, डिसेंबर १९९९ पूर्वी (म्हणजे ‘कटऑफ डेट’ पूर्वी) नियुक्त झालेल्या कोणत्याही अधिव्याख्यात्याचे प्रकरण विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडे नेट सेट मुक्तीसाठी पाठविणे गैरकायदेशीर आहे. “इतक्या उपर नागपूर व अमरावती विद्यापीठ क्षेत्रातील अशा एखाद्या अधिव्याख्यात्याचे प्रकरण संस्थेने, महाविद्यालयाने, विद्यापीठाने किंवा शासनाने विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडे पाठविले असेल तर ती बाब त्या अधिव्याख्यात्याने ताबडतोब संघटनेचे अध्यक्ष व सचिव यांना सर्व कागदपत्रासह रजिस्टर्ड पोस्टाने पत्र पाठवून त्यांच्या लक्षात आणून द्यावी. त्याबाबत संघटनेमार्फत तातडीने कारवाई करण्यात येईल. संभवतः विपरितरित्या प्रभावित होणाऱ्या प्रत्येक शिक्षकाने व्यक्तिशः ही जबाबदारी पार पाडावी” असाही निर्णय घेण्यात आला.

Notes :- Letter No. F.1-11/97 (PS) dated 3 August 2005 by UNIVERSITY GRANTS COMMISSION (BAHADUR SHAH ZAFAR MARG : NEW DELHI) to Prof. C.R.Sadasivan President, Maharashtra Federation of University & College Teachers Organization (MFUCTO) (R.K.Gokuldham, A/205. S.V.Road, Borivli (West) Mumbai-400 092) regarding the appointment of Teachers in the Universities and College in Maharashtra and the NET/SET qualification condition was Circulated on page 60 of 2005 NUTA Ex-File. Now circulated on page 94 of 2005 NUTA Bulletin

ITEM NO. 421 :

INCREASE IN DA/DR :

NOTED the following Government Resolutions enhancing the DA/DR from 14 percent to 17 percent :-

(a) “राज्य शासकीय व इतर पात्र कर्मचाऱ्यांना दिनांक १ जुलै २००५ पासून महागाई भत्ता मंजूर करण्याबाबत” या विषयावरील शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासन वित्त विभाग क्रमांक : मभवा ११०४/प्र.क्र. १२/सेवा-९ मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२ : दिनांक १४ जुलै २००५

(b) Government Resolution : GOVERNMENT OF MAHARASHTRA : FINANCE DEPARTMENT No. DRP-1005/60/SER-4 Mantralaya, Mumbai 400 032, dated 5th August 2005, regarding Dearness Relief on pension/family pension

Notes :-

(a) राज्य शासकीय व इतर पात्र कर्मचाऱ्यांना दिनांक १ जुलै २००५ पासून महागाई भत्ता मंजूर करण्याबाबत महाराष्ट्र शासन : वित्त विभाग शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक : मभवा ११०४/प्र.क्र. १२/सेवा-९ मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२ : दिनांक १४ जुलै २००५ हा सन २००५ च्या नुटा बुलेटीनच्या पृष्ठ ८५ वर प्रसृत करण्यात आला होता.

(b) Government Resolution : No. DRP-1005/60/SER-4 Mantralaya, Mumbai 400 032, dated 5th August 2005 regarding Dearness Relief on pension/family pension was Circulated on page 62 of 2005 NUTA Ex-File. Now circulated on page 124 of 2005 NUTA Bulletin.

विषय क्रमांक : ४२२

गणसंख्या :

नुटाच्या घटनेतील खंड ५ मध्ये असलेल्या तरतुदीनुसार गणसंख्येच्या अभावी सुरुवातीला सभा अर्धा तासासाठी तहकुब करण्यात आली होती, ही बाब कार्यवृत्तामध्ये नोंदविण्यात येत आहे, असे अध्यक्षानी जाहीर केले.

विषय क्रमांक : ४२३

सभा व्यवस्थेबद्दल आभार :

कार्यकारी मंडळाच्या वतीने अध्यक्षानी महाविद्यालयाचे प्राचार्य व स्थानिक शाखेच्या इतर प्राध्यापकांनी, जिल्हा नुटाचे अध्यक्ष, सचिव व सदस्य यांनी, ही सभा यशस्वी करण्यासाठी घेतलेल्या परिश्रमाबद्दल आणि दिलेल्या सहकार्याबद्दल त्यांचे मनःपूर्वक आभार मानले. शेवटी सर्व उपस्थित सदस्यांचे आभार मानून सभा संपली असे अध्यक्षानी जाहीर केले.

स्वा / बी.टी.देशमुख
अध्यक्ष

स्वा / एकनाथ कठाळे
सचिव

**NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION.
REPORT ON
DISTRICT UNIT ELECTION MEETINGS**

(1)

(1) **Name of the District** : Washim (2) **Date and time of Meeting** : 04.09.2005 at 9.00 a.m. (3) **Place of the Meeting** : Rajasthan Aryan Mahavidyalaya, Washim. (4) **Name of the Observers who attended the Meeting** : (I) Prof. Anil Dhage (II) Dr. Anil Somwanshi (III) Prof. M.D.Misal (IV) Prof. S.R.Kalmegh (5) **Name of the Working Chairman elected by the House** : Prof.D.D.Somani (6) **The following candidates were declared duly elected by the working Chairman** : (I) **PRESIDENT** :- Bhonde Vinod Ramkrushna, R.A.Arts, Shri. M.K.Comm. and Shri. S.R.Rathi Sci. College, Washim. (II) **VICE-PRESIDENT** :- Prof. Kadoo P.S., Professor Colony, Hingoli Road, Risod Dist. Washim. (III) **SECRETARY**:- Prof.Jane Uddhav Ramhari, C/o Dr.M.S.Raut, At.Po. Wanoja Tq. Mangrulpir Dist. Washim-444 402. (IV) **JOINT SECRETARY** :- Prof. Kodape Vinayak Ramrao, Professor Colony, Karanja Lad-444 105 Dist. Washim.. () **EXECUTIVE COMMITTEE MEMBERS.** :- (V) Dr. Jadhao Subhash Pandurang, Chandikavesh, Washim. (VI) Prof. Gaikwad Nandkishor Laxmanrao, R.Z.College Malegaon Dist. Washim-444 503 (VII) Prof. Suryakar Dr. A.S., Mungsaji Bhavan, Opp. Tahasil Office Manora Tq. Manora Dist. Washim-444 404.--- S/d **D.D.Somani**, Working Chairman elected by the House.

(2)

(1) **Name of the District** : Akola (2) **Date and time of Meeting** : 04.09.2005 at 1.30 p.m. (3) **Place of the Meeting** : R.L.T.College of Science, Akola (4) **Name of the Observers who attended the Meeting** : (I) Dr.Sheetal Tiwari (II) Prof.Vilas Dhane (III) Dr.P.B.Raghuwanshi (5) **Name of the Working Chairman elected by the House** : Prin.D.A.Dhole (6) **The following candidates were declared duly elected by the working Chairman** : (I) **PRESIDENT** :- Shri.Bhadange S.G., Shri.Shivaji College, Akola-444 001. (II) **VICE-PRESIDENT** :- Prof. Pawar M.R., Gulam Nabi Azad Arts & Commerce College Barshitakli-444 404. (III) **SECRETARY** :- Prof. Nanoti V.D., R.L.T. College of Science, Akola - 444 001. (IV) **JOINT SECRETARY** :- Prof. Gawande D.R., Kalpak Appartments, Shastri Nagar, Akola-444 001. () **EXECUTIVE COMMITTEE MEMBERS.** :- (V) Shri. Mehre K.V., Shri.Shivaji College, Akola-444 001. (VI) Shri. Shelke H.B.. Dr. Gopalrao Khedkar Mahavidyalaya, Telhara - 444 108 (VII) Shri. Athwale P.U., S.N.Arts & U.K. Commerce College, Khetan Nagar, Akola.--- S/d **.D.A.Dhole**, Working Chairman elected by the House.

(3)

(1) **Name of the District** : Buldhana (2) **Date and time of Meeting** : 04.09.2005 at 5.00 p.m. (3) **Place of the Meeting** : Jijamata Mahavidyalaya, Buldhana. (4) **Name of the Observers who attended the Meeting** : (I) Prof. Anil Dhage (II) Prof. Subhash S. Gawai (III) Dr.Mohan Kherde (IV) Prof. M.D.Misal (5) **Name of the Working Chairman elected by the House** : Shri.Ramesh Shankarrao Deshmukh (6) **The following candidates were declared duly elected by the working Chairman** : (I) **PRESIDENT** :- Prof. Wankhade Madhukar Onkarrao, Mali Nagar, Near Govind Nagar, Nandura Road, Khamgaon, Dist. Buldana. (II) **VICE-PRESIDENT** :- Shri.Parihar Ganesh Namdeo, M.E.S.Arts & Commerce College, Mehkar -443 301 (III) **SECRETARY** :- Shri. Patil Haridas Gokuldas, Arts & Commerce College, Motala Dist. Buldana. (IV) **JOINT SECRETARY** :- Karangale Laxman Kisan, B.B.Arts & Commerce College, Lonar-2. () **EXECUTIVE COMMITTEE MEMBERS.** :- (V) Shri.Bharambe Chadrakant Mukhtar, 24, Ganesh Nagar, Malkapur, Dist. Buldana-1. (VI) Kale Ku. Vandana Haribhau, C/o Ad. R.M.Kakde Ap. & AGP Shivalaya 1 VHC, Buldana. Near Shivaji High School, Buldana (VII)

Shri. Saboo Jagdish Mangilal, C/o Dr. O.S.Karale, Chandrakant Housing Society At.Post. Tal. Shegaon. --- S/d **.R.S.Deshmukh**, Working Chairman elected by the House.

(4)

(1) **Name of the District** : Yavatmal (2) **Date and time of Meeting** : 10.09.2005 at 3.00 p.m. (3) **Place of the Meeting** : Annasaheb Khadse Education Mahavidyalay, Yavatmal (4) **Name of the Observers who attended the Meeting** : (I) Prof. S.A.Tiwari (II) Dr. P.B.Raghuwanshi (III) Prof. M.D.Misal (IV) Prof. D.R.Satpute (5) **Name of the Working Chairman elected by the House** : Prof.P.A.Sahastrabudhe (6) **The following candidates were declared duly elected by the working Chairman** : (I) **PRESIDENT** :- Prin.S.T.Sangle, Shrikrushna Society, Yavatmal-445 001. (II) **VICE-PRESIDENT** :- Shri. Patil Ganesh Tukaram (Thenge), 9-B, Vivekanand Colony, Pusad, Dist. Yavatmal 445 215.. (III) **SECRETARY** :- Prof. B.L.Dhale, 16, Sneh Nagar Apartments, Wadgaon Road, Yavatmal-445 001. (IV) **JOINT SECRETARY** :- Prof. Waghmare Vijay P., L.T.Mahavidyalaya, Wani, Dist. Yavatmal. () **EXECUTIVE COMMITTEE MEMBERS.** :- (V) Prof. Rathod Baliram V., Indira Mahavidyalaya, Kalamb, Dist. Yavatmal-445 401. (VI) Prof. Tone Vikas R., Dahiwalkar Plot, Datey College Square, Yavatmal-445 001. (VII) Shri. Wankhade Shashikant V., S.M.D. Bharati Arts & Commerce College, Arni, Dist. Yavatmal-445 103.--- S/d **.P.A.Sahastrabudhe**, Working Chairman elected by the House.

(5)

(1) **Name of the District** : Amravati (2) **Date and time of Meeting** : 11.09.2005 at 3.00 p.m. (3) **Place of the Meeting** : Bharatiya Mahavidyalaya, Amravati (4) **Name of the Observers who attended the Meeting** : (I) Prin. S.T.Sangale (II) Shri.B.L.Dhale (III) Shri.K.M.Wagh (5) **Name of the Working Chairman elected by the House** : Prof.S.S.Deshmukh (6) **The following candidates were declared duly elected by the working Chairman** : (I) **PRESIDENT** :- Shri.Gudadhe D.G. "32", Subodh Colony, V.M.V.Road Amravati-444 604 (II) **VICE-PRESIDENT** :- Shri.Raut P.A., Niwas, Akshata, Shivaji Nagar, Chandur Bazar, Dist. Amravati. (III) **SECRETARY** :- Shri.Raghuwanshi F.C., Appu Colony, Rathi Nagar, Amravati. (IV) **JOINT SECRETARY** :- Shri.Muley L.R., Jagdamba Mahavidyalaya, Achalpur Dist. Amravati. () **EXECUTIVE COMMITTEE MEMBERS.** :- (V) Dr.Rawale P.S. 10, Pankaj Colony, University Road, Camp, Amravati. (VI) Dr.Lunge H.S., Jijau Nagar, University Road, Camp, Amravati-444 602. (VII) Shri.Thakare V.R., Sanjivani Colony, Amravati-444 606. --- S/d **.S.S.Deshmukh**, Working Chairman elected by the House.

(6)

(1) **Name of the District** : Bhandara (2) **Date and time of Meeting** : 18.09.2005 at 11.30 a.m. (3) **Place of the Meeting** : J.M.Patel College, Bhandara. (4) **Name of the Observers who attended the Meeting** : (I) Prof. Anil Dhage (II) Prin.K.M.Wagh (III) Prof.M.D.Misal (IV) Prof. S.R.Kalmegh (5) **Name of the Working Chairman elected by the House** : Dr.V.P.Dhomne (6) **The following candidates were declared duly elected by the working Chairman** : (I) **PRESIDENT** :- Prof. Pawar Subhash Paraji, New Shiram Nagar, Tumsar Dist. Bhandara - 441 912. (II) **VICE-PRESIDENT** :- Dr. Rane Vilas N., S.N.Mor College, Tumsar-441 912 Dist. Bhandara. (III) **SECRETARY** :- Prof.Tiwari Vijay Jagdish, Plot No., Officer Colony, Behind Mahada Colony, Bhandara. (IV) **JOINT SECRETARY** :- Prof. Kapse Digambar O., Samarth Col-

lege, Lakhani, Dist.Bhandara-441 804. () **EXECUTIVE COMMITTEE MEMBERS.** :- (V) Prof Padwad Amol, Tondon Ward, Bhandara-441 904. (VI) Prof. Dhotre Sangram A., Amrit Sadan, Pragati Colony, Sendurwata Tq. Sakoli Dist. Bhandara-441 802. (VII) Prof.Harode Ku. Sulochana B., (Smt. Sulochana B. Mahadule) S.N.Mor college, Tumsar Dist. Bhandara-441 912.--- S/d .V.P.Dhomne, Working Chairman elected by the House.

(7)

(1) Name of the District : Gondia (2) Date and time of Meeting : 18.09.2005 at 5.00 p.m. (3) Place of the Meeting : D.B.Science College, Gondia (4) Name of the Observers who attended the Meeting : (I) Prof.Anil Somvanshi (II) Shri.V.B.Dhone (III) Dr.R.B.Golait (IV) Dr. S.S.Hazare (5) Name of the Working Chairman elected by the House : Dr. Anjan Naidu (6) The following candidates were declared duly elected by the working Chairman : (I) **PRESIDENT** :- Shri. Dange Pandurang Sadashiv, S.S.Jaiswal College, Arjuni Morgaon Dist. Gondia-441 701. (II) **VICE-PRESIDENT** :- Dr.Smt. Bhure Nisha C., Ganesh Nagar, Gondia. (III) **SECRETARY** :- Shri. Puranik Madhav G., Awashkar Kanhartoli, Gondia. (IV) **JOINT SECRETARY** :- Shri. Hatwar Namdeo M., M.B.Patel College Salekasa Tah. Sulekasa Dist. Gondia. () **EXECUTIVE COMMITTEE MEMBERS.** :- (V) Shri. Choudhari Dilip D., Rajiv Gandhi Mahavidyalaya, Sadak Arjuni Dist. Gondia-441 807. (VI) Shri. Zambre Sudhakar P., S.S.Jaiswal College, Arjuni morgaon Dist. Gondia-441 701. (VII) Shri. Pakhmode Sanjay R., Rajiv Gandhi Mahavidyalaya, Sadak Arjuni Dist. Gondia-441 807.--- S/d .Anjan Naidu, Working Chairman elected by the House.

(8)

(1) Name of the District : Chandrapur (2) Date and time of Meeting : 24.09.2005 at 11.00 a.m. (3) Place of the Meeting : S.P.College Chandrapur. (4) Name of the Observers who attended the Meeting : (I) Prof. Anil Dhage (II) Prof.M.D.Misal (III) Dr.Mohan Kherde (5) Name of the Working Chairman elected by the House : Dr. Vijay Ainchwar (6) The following candidates were declared duly elected by the working Chairman : (I) **PRESIDENT** :- Mr. Sakure Sunil Madhaorao, Sardar Patel College, Chandrapur - 442 402. (II) **VICE-PRESIDENT** :- Ms. Kapse Jayashri Tukaramji, Sidhya Appartment 1st Floor, flat No. 2 Near Dr. Sainani's Hospital, Ganj Ward, Chandrapur (III) **SECRETARY** :- Mr. Jogi Arun Nagobaji, Shivaji Nagar, Rajura Dist. Chandrapur. (IV) **JOINT SECRETARY** :- Mr. Korde Kishor Babarao, No. 14 GRP Colony, Dadabhai Complex, Ballarpur-442 701. () **EXECUTIVE COMMITTEE MEMBERS.** :- (V) Dr. Kadhao Subhash Ramkrishnaji, At.Po. Nawargaon Tal Sindewahi - 441 223 (VI) Dr. Ladke Lenraj Sadashiv, Sarvodaya Mahavidyualaya, Sindewahi Dist. Chandrapur - 441 222. (VII) Mr. Harane Vasant Narayanrao, C/o Dr. Uttarwar, Bokare Plot, Ram Nagar, Chandrapur-442 401. Dist. Chandrapur.--- S/d .Vijay Ainchwar, Working Chairman elected by the House.

(9)

(1) Name of the District : Gadchiroli (2) Date and time of Meeting : 24.09.2005 at 5.00 p.m. (3) Place of the Meeting : Shivaji College, Gadchiroli (4) Name of the Observers who attended the Meeting : (I) Prof.Anil Dhage (II) Prof. Vilas Dhone (III) Prof. Subhash Gawai (IV) Prof. Sunil Hajare (5) Name of the Working Chairman elected by the House : Prin. P.H.Balbudhe (6) The following candidates were declared duly elected by the working Chairman : (I) **PRESIDENT** :- Shri. Khond Suresh Dhondbaji, M.G.College, Armori Dist. Gadchiroli. (II) **VICE-PRESIDENT** :- Shri. Dhengle P.L. Shivalaya, Shivaji Nagar, Aheri, Dist. Gadchiroli. (III) **SECRETARY** :- Prof. Deshmukh Jaydeo Pundlik, Hanuman Ward, Desaiganj, Dist. Gadchiroli. (IV) **JOINT SECRETARY** :- Shri. Bhude Manik Dadaji, Rampuri Ward, Camp Area Gadchiroli-442 605. () **EXECUTIVE COMMITTEE MEMBERS.** :- (V) Prof Kadhao B.P. Vidyabharti Mahavidyalaya, Kurkhede, Dist. Gadchiroli-9. (VI) Prof. Darne Minashi V., S.B. College, Aheri, Dist. Gadchiroli-

5. (VII) Prof.Kaner Subhash R., Adarsh Arts & commerce College, Desaiganj Dist. Gadchiroli.--- S/d P.H.Balbudhe, Working Chairman elected by the House.

(10)

(1) Name of the District : Wardha (2) Date and time of Meeting : 25.09.2005 at 9.00 a.m. (3) Place of the Meeting : Yashwant Mahavidyalaya, Wardha. (4) Name of the Observers who attended the Meeting : (I) Prof. A.W.Dhage (II) Mr. M.D.Misal (III) Dr. M.R.Kherde (5) Name of the Working Chairman elected by the House : Prin. B.J.Hadake (6) The following candidates were declared duly elected by the working Chairman : (I) **PRESIDENT** :- Prof. V.B.Dhone, 14, Samruddhi Nagar, Sewagram Road, Wardha-442 001. (II) **VICE-PRESIDENT** :- Prof. Kuhikar Shard Vasantrao, "Surinesh" Sant Tukadoji Ward, Hinganghat. (III) **SECRETARY** :- Prof.Sahurkar Avinash Madhukarrao, 52, Vighnaharta Nagar, Ward No. 1, Wardha-442 001. (IV) **JOINT SECRETARY** :- Dr. Nalhe Umaji Pandurang, Opp. Ganesh Vyas Mandir Sai Nagar, Wardha-442 001. () **EXECUTIVE COMMITTEE MEMBERS.** :- (V) Mr. Ghongade Arvind B., (Apurva) K -27, Himalaya Vishwa Nagar Road, Wardha. (VI) Mr. Jadhao Rajendra Gopalrao, Tiwari Layout, Laxmi Nagar, Wardha-442 001. (VII) Mr. Bobade Vijay R., Laxmi Nagar, Wardha- 442 001.--- S/d .B.J.Hadake, Working Chairman elected by the House.

(11)

(1) Name of the District : Nagpur City (2) Date and time of Meeting : 25.09.2005 at 2.00 p.m. (3) Place of the Meeting : Prerana College of Commerce, Reshimbagh, Nagpur. (4) Name of the Observers who attended the Meeting : (I) Prof.V.B.Dhone (II) Dr.R.B.Golait (III) Prof. S.S.Gawai (IV) Dr. Mohan Kherde (5) Name of the Working Chairman elected by the House : Prof. G.B.Wankar (6) The following candidates were declared duly elected by the working Chairman : (I) **PRESIDENT** :- Dr. Patil Yeshwant V., 55, Shartri Layout- Subhash Nagar Square, 59. Nagpur-22 (II) **VICE-PRESIDENT** :- Prof. Sen Shoma K., 8, Anusri Apartments, 104, Baji Prabhu Nagar, Nagpur-440 032. (III) **SECRETARY** :- Dr. Bawankar Shalini H., 43, C Saket Nagar, Suyog Nagar Square, Nagpur. (IV) **JOINT SECRETARY** :- Mr. Shambharkar Yadao S., 75, Nalanda Nagar, Nagpur. () **EXECUTIVE COMMITTEE MEMBERS.** :- (V) Shri. Wath Kishor M., 17, Navjeevan Colony, Wardha Road, Nagpur. (VI) Shri.Mandape Vijay Hushanrao, Plot No. 9, Amarjoyati Nagar, Nare Road, Nagpur. (VII) Shri.Dixit Chandrahas Arunrao, Flat No. A, 104, Bajrang Complex, Umerer Road, Sirespeth, Nagpur.--- S/d .G.B.Wankar, Working Chairman elected by the House.

(12)

(1) Name of the District : Nagpur (Rural) (2) Date and time of Meeting : 25.09.2005 at 3.00 p.m. (3) Place of the Meeting : Prerana College of Commerce, Reshimbagh, Nagpur.(4) Name of the Observers who attended the Meeting : (I) Prof. A.W.Dhage (II) Prof. M.D.Misal (III) Dr. Mohan Kherde (5) Name of the Working Chairman elected by the House : Prof. P.R.Thakare (6) The following candidates were declared duly elected by the working Chairman : (I) **PRESIDENT** :- Dr. R.B.Golait, S.N.T.College Premises Ramtek (II) **VICE-PRESIDENT** :- Prof. Kongre Nitin Chintaman, Jawaharlal Nehru Arts, Commerce & Science College, Wadi Dist. Nagpur. (III) **SECRETARY** :- Prof. Bhaik Anand Yogaraj, Flat No. 201, Ajinka Plaza, 193, Gokulpeth, Nagpur-10 (IV) **JOINT SECRETARY** :- Prof. Dhote Pradip N., Mahatma Gandhi Arts & Comm. College, Parseoni, Dist. Nagpur-441 105 () **EXECUTIVE COMMITTEE MEMBERS.** :- (V) Prof. Kahate Sudhir R., Mahatma Gandhi Arts & commerce College, Parseoni Dist. Nagpur. (VI) Mrs. Bawankule Vandana Gajanan, Plot No. 28/29 Ambedkar Colony, Mahatma Phule Nagar, Saoner-441 107. Dist. Nagpur. (VII) Prof.Makkasare Ghanshyam Laxmanrao, Sarthak, 12 Mahajan Layout, Kalmeshwar Dist. Nagpur. --- S/d .P.R.Thakare, Working Chairman elected by the House.

प्रा. बी.टी.देशमुख,
विधान परिषद सदस्य,
३, सुबोध कॉलनी,
विदर्भ महाविद्यालयाजवळ,
अमरावती - ४४४ ६०४.

फोन नं. निवास : २५३००८०
ऑफिस : २६६३६४६
क्रमांक : HIND \ P \ 130
दिनांक : १२.११.२००५

टक्के रक्कम राखून ठेवावी. असे आम्ही सुचविले आहे. **१५ टक्के रक्कम ही यासाठीची कमाल मर्यादा मानावी हे बजावून सांगितले पाहिजे.** राज्यपातळीवरील निधीमधून यापेक्षा अधिक प्रमाणात रक्कम अनुशोषाशी असंबद्ध कामासाठी वापरली तर आजचा अनुशोष भरून काढण्याची वा कमी करण्याची प्रक्रिया पार मंदावेल”.

प्रति,
मा. श्री. अजितराव पवार
पाटबंधारे मंत्री, महाराष्ट्र राज्य,
मुंबई ४०० ०३२.

मार्फत :- मा. विभागीय आयुक्त, अमरावती विभाग, अमरावती.

संदर्भ :- अमरावती प्रादेशिक विभागांतर्गत जिल्ह्यातील पाटबंधारे प्रकल्पाबाबत मा. पाटबंधारे मंत्री यांनी बोलाविलेली १२ नोव्हेंबर २००५ रोजीची बैठक.

विषय :- जलसिंचनाच्या विकासक्षेत्रामध्ये विभाग या नात्याने सातत्याने सर्वात जास्त अनुशोष असलेल्या विभागामध्ये करावयाच्या उपाययोजना.

मा. महोदय,

महाराष्ट्राच्या विविध विभागांचा समतोल विकास झालेला नसून निरनिराळ्या विकास क्षेत्रामध्ये फार मोठा प्रादेशिक असमतोल आहे याची आपणास जाणीव आहेच. प्रादेशिक असमतोलावरील सत्यशोधन समितीच्या अहवालाने ही गोष्ट सर्वप्रथम अतिशय स्पष्टपणे पुढे आलेली होती. त्यानंतर अनुशोष व निर्देशांक समितीच्या अहवालातून ही गोष्ट आणखी ठसठशीतपणे पुढे आली. आता जुन २००४ ची जी आकडेवारी समोर आलेली आहे, त्यातून पुन्हा एकदा ती गोष्ट स्पष्ट झाली आहे. उपरोक्तप्रमाणे जुन १९८२, जुन १९९४ व जुन २००४ ची राज्यसरासरी लक्षात घेता जलसिंचन या विकासक्षेत्रामध्ये हा असमतोल फारच मोठा असून सत्यशोधन समितीचा अहवाल प्रसिद्ध झाल्यानंतर

गेल्या २० - २२ वर्षांत या मागास जिल्ह्यांचा अनुशोष कमी झाला नसून तो मोठ्या प्रमाणात वाढलेला आहे हे स्पष्टपणे दिसून येत आहे.

अशा या महसूली विभागाच्या मुख्यालयी आपणा स्वताः लोकप्रतिनिधीची बैठक बोलावून त्यांचे विचार ऐकून घेण्याची ही जी संधी दिली त्याबद्दल आम्ही आपले आभारी आहोत.

२. अनुशोष दूर करण्यासाठी राज्यस्तरीय निधीचे वाटप करण्यासाठीची एक निश्चित पद्धती सत्यशोधन समितीने सुचविली होती. “आमच्या या पद्धतीमध्ये प्रत्येक वार्षिक योजनेमध्ये विविक्षित क्षेत्र, योजना, उपक्षेत्र, कार्यक्रम यांच्यासाठी तरतूद किती आहे हे पाहणे, यापैकी १५ टक्के रक्कम ही अनुशोषाशी संबंधित नसलेली चालू कामे पूर्ण करण्याकरिता व नैसर्गिक वाढविस्ताराच्या सर्व जिल्ह्यांच्या गरजा पूर्ण करण्याकरिता राखून ठेवणे, आणि उरलेल्या ८५ टक्के निधीचे वाटप अनुशोष असलेल्या सर्व जिल्ह्यांमध्ये त्यांच्या आजच्या राज्यसरासरीपासून काढलेल्या अनुशोषाच्या प्रमाणात वाटून देणे या तीन गोष्टींचा समावेश आहे” अशा प्रकारची शिफारस समितीने परिच्छेद १७.३३ मध्ये केलेली होती.

३. समितीने आपल्या अहवालाच्या परिच्छेद १७.२५ मध्ये असाही इशारा स्पष्टपणे दिलेला आहे की, “अनुशोष नसलेल्या जिल्ह्यांमध्ये चालू असलेली कामे व प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी राज्यपातळीवरील निधीमधून १५

४. सत्यशोधन समितीच्या या शिफारशीकडे त्याकाळातील प्रत्येक शासनाने संपूर्णपणे दुर्लक्ष केले व प्रगत जिल्ह्यांना फार मोठ्या प्रमाणात आर्थिक तरतूदी उपलब्ध करून दिल्या व अनुशोष जिल्ह्यांना मात्र अत्यंत तुटपुंज्या तरतूदी देण्यात आल्या. १९८२ ते १९९० या आठ वर्षांत मोठ्या व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पावर महाराष्ट्र शासनाने २१४७.४४ कोटी रुपये खर्च केले. जिल्हा स्तरावरून अजिबात अनुशोष नसलेल्या नांदेड या जिल्ह्याला २११.०३ कोटी, सोलापूर १९९.१९ कोटी, परभणी १७७.३९ कोटी व पुणे या जिल्ह्याला १४०.३२ कोटी रुपये निधी उपलब्ध करून देण्यात आला. **पण बराच मोठा अनुशोष असलेल्या अकोला जिल्ह्याला १६.३४ कोटी व बुलढाणा जिल्ह्याला १७.८२ कोटी रुपये इतका तुटपुंजा निधी या आठ वर्षांत उपलब्ध करून देण्यात आला.** राज्य सरासरीपेक्षा कमी जलसिंचन क्षमता असलेल्या जिल्ह्यांचा १९८२, १९९०, १९९२, १९९४ व २००४ चा भौतिक अनुशोष दर्शविणारा तक्ता मी मुद्दाम सोबत परिशिष्ट एक म्हणून जोडला आहे व राज्य सरासरीपेक्षा कमी जलसिंचन क्षमता असलेल्या जिल्ह्यांचा १९८२, १९९०, १९९२, १९९४ व २००४ चा आर्थिक अनुशोष दर्शविणारा तक्ता परिशिष्ट दोन म्हणून सोबत जोडला आहे.

५. सत्यशोधन समितीच्या शिफारसी कोणत्याही शासनाने स्वीकारल्या नाहीत व त्यांची अंमलबजावणी झाली नाही व त्यामुळे निधी उपलब्ध झाला नाही. आपण सदस्य असलेल्या मंत्रिमंडळाने अनुशोष व निर्देशांक समितीचा अहवाल व शिफारसी मान्य केल्या. त्यानंतर मा. राज्यपालांचे निदेश निर्गमित झाले त्यामुळे आज याच्या उलट परिस्थिती असतांनासुद्धा अनुशोषग्रस्त भागाला निधी उपलब्ध होत नाही याबद्दल या विभागातील लोकांच्या मनामध्ये तीव्र नाराजीची भावना आहे.

६. भारतीय संविधानाच्या कलम ३७१ (२) अन्वये दिलेल्या अधिकारांचा वापर करून भारताच्या मा. राष्ट्रपतींनी ९ मार्च १९९४ रोजीच्या आदेशान्वये महाराष्ट्राच्या राज्यपालांवर विशेष जबाबदारी सोपविली. ही घटनात्मक जबाबदारी पार पाडतांना मा. राज्यपालांनी “विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकास मंडळे आदेश, १९९४” हे आदेश ३० एप्रिल १९९४ रोजी निर्गमित केले व त्याच अधिकारामध्ये १५ डिसेंबर २००१ चे घटनात्मक निदेश मा. राज्यपालांनी निर्गमित केले.

७. मा. राज्यपालांनी काढलेल्या निदेशाबाबत “Directives issued by the Hon'ble Governor on 15 December 2001 and 12 March 2003 pursuant to Article 371 (2) of the Constitution of India.” या विषयावर राज्याच्या मा. अर्थमंत्र्यांना दिनांक १७ डिसेंबर २००३ रोजी एक विशेष पत्र लिहून राज्याच्या महाधिवक्त्यांनी आपले अभिमत नोंदविले आहे. हे अभिमत विधानमंडळासमोर ठेवण्यात आले आहे. त्यातील परिच्छेद ३ (१), ३ (१-ड), ३ (२) पुढील प्रमाणे आहेत :-

“III.1. In my opinion there is no doubt that the directives given by the Hon'ble Governor are mandatory.

(D) The aforesaid Constitutional provisions

परिशिष्ट : एक		(परिच्छेद ४ व ८ पहा)				
राज्य सरासरीपेक्षा कमी जलसिंचन क्षमता असलेल्या जिल्ह्यांचा		१९८२, १९९०, १९९२, १९९४ व २००४ चा				
भौतिक अनुशोष दर्शविणारा तक्ता		(आकडे हजार हेक्टरचे : प्रमाण रब्बी समतुल्य)				
अ.नं.जिल्हा	# च्या राज्यसरासरीवर निश्चित झालेला भौतिक अनुशोष	१९८२ #	१९९० #	१९९२ #	१९९४ #	२००४ #
१ २	३	४	५	६	७	
१ अमरावती	१३४.३३	१६९.२३	१७४.१९	२१९.००	२०४.०९	
२ अकोला	९२.३२	१४४.१२	१४९.१३	१८१.००	२१७.३४	
३ औरंगाबाद	४८.०५	१२५.९३	१३४.०३	१८४.००	१७०.०४	
४ बुलढाणा	८४.७८	११७.६९	११७.१३	१६८.००	१८७.८८	
५ उस्मानाबाद	९१.७७	११२.६७	११६.३७	११६.००	५०.७१	
६ यवतमाळ	१०५.४१	८६.९१	९३.४९	१५८.००	१५४.२६	
७ जालना	२२.५२	५९.०३	६८.८१	१०३.००	१३२.९७	
८ लातूर	४४.८८	५५.१०	५८.७६	६८.००	६२.३८	
९ रत्नागिरी	४३.१०	५४.८९	५६.७१	६३.००	६०.२७	
१० वर्धा	४३.८९	५२.६०	४८.२६	४५.००	४५.५९	
११ चंद्रपूर	५४.९०	४९.५०	५४.५४	८१.००	५६.५६	
१२ धुळे	२९.९६	४४.६३	५७.६०	८७.००	१२१.८१	
१३ बीड	५३.४५	३९.१०	२३.७८	७८.००	६०.९४	
१४ सिंधुदुर्ग	२१.४०	२७.२६	२६.८३	४६.००	३१.७३	
१५ ठाणे	४१.०८	२२.८५	९.४३	१५.००	..	
१६ नाशिक	०.७७	१२.४५	१८.१४	३३.००	७०.०७	
१७ रायगड	..	६.८७	९.४३	०२.००	..	
१८ नागपूर	११.६५	०.४५	
१९ गडचिरोली	०१.००	६.१८	
२० नांदेड	०५.००	..	
२१ जळगाव	९.२६	
एकूण	९२४.२९	११८०.८९	१२३८.१८	१६५३.००	१८८८९	

स्तंभ २ मध्ये नमुद केलेल्या जिल्ह्यांचा १९८२ चा भौतिक अनुशोष स्तंभ ३ मध्ये नमुद केलेला असून, स्तंभ ४, ५, ६ व ७ मध्ये अनुक्रमे १९९०, १९९२, १९९४ व २००४ चा भौतिक अनुशोष नमुद करण्यात आला आहे. आकडे प्रमाण रब्बीसमतुल्यमध्ये हजार हेक्टरचे आहेत. सर्व आकडे अधिकृत कागदपत्रावरून घेतले आहेत.

and the scheme of the various orders which have been passed mark a **deliberate departure from the ordinary rules of Legislative business** based on broad policy considerations incorporated in Article 371 (2) and **this must prevail.....**

III.2. I turn now to the next issue. I am of the opinion that the allocations of funds made by the Governor must be reflected under the Annual Financial Statement to be placed before the State Legislature and this requirement is mandatory. "

८. कायदेशीर परिस्थिती अशी असली तरी अनुशेषग्रस्त भागांना या सूत्राप्रमाणे निधी दिला गेला नाही. अत्यंत अपुरा व तुटपुंजा निधी मिळाला. **परिणामी जून २००४ च्या राज्यसरासरीवर जलसिंचनाचा भौतिक अनुशेष फार मोठ्या प्रमाणात वाढला (परिशिष्ट एक पहा)** व त्याचबरोबर आर्थिक अनुशेष सुद्धा मोठ्या प्रमाणात वाढला (**परिशिष्ट दोन पहा**) अनुशेष दूर करण्याची प्रति हेक्टर किंमत (प्रत्यक्षात आज कितीतरी जास्त आहे.) शासकीय कागदपत्रात शासनाने रुपये १,१५,००० दाखविली आहे तीच येथे धरली आहे.

९. जून २००४ च्या राज्यसरासरीवर १५०० कोटी रुपयांच्या वर अनुशेष असलेले महाराष्ट्रात एकूण सहा जिल्हे असून त्यापैकी ४ जिल्हे अमरावती विभागातील व २ जिल्हे औरंगाबाद विभागातील आहेत. अमरावती, बुलढाणा व अकोला (वाशिमसह) जिल्ह्यांचा अनुशेष तर प्रत्येकी दोन हजार कोटी रुपयांच्या वर आहे. असा दोन हजार कोटी रुपयांच्या वर अनुशेष असलेले महाराष्ट्रात हे फक्त तीनच जिल्हे आहेत. **महसूली विभाग म्हणून विचार केला तर महाराष्ट्राच्या १८८८९ कोटी रुपयांपैकी एकट्या अमरावती विभागाचा अनुशेष ८७८१ कोटी रुपयांचा आहे.** मराठवाडा विभागाचा ५४८६ कोटी रुपयांचा आहे. अमरावती विभाग हा महत्तम अनुशेष असलेला महसूली विभाग आहे याची आपणास जाणिव आहेच. त्यादृष्टीने काही महत्त्वाच्या प्रकल्पांना चालना मिळावी म्हणून प्रकल्पनिहाय विचार मांडत आहे.

१०. वर्धा डायव्हर्जन कॅनॉल प्रकल्प : फार मोठ्या संख्यांच्या बागा रसातळाला पोचत असलेल्या भागामध्ये हा प्रकल्प असून सन १९९५ मध्ये केंद्र शासनाच्या भूजल सर्वेक्षण विभागाने साखोल अभ्यास करून वरुड तालुक्यातील जो भूभाग, भूगर्भीय पाण्याचा अतिशोषित भाग म्हणून जाहीर केलेला आहे त्या भागाला दिलासा देणारा हा प्रकल्प आहे. आपण स्वतः मंत्री या नात्याने व विभागाच्या राज्यमंत्र्यांनी या प्रकल्पाचे महत्त्व लक्षात घेऊन त्याला चालना दिली त्यामुळे या प्रकल्पाला १५ जून २००५ च्या आदेशान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली. **"नागपूरचे अधिवेशन सुरू होण्यापूर्वी टेंडर काढले जाईल"** असे आपण स्वतः १४ जुलै २००५ रोजी सभागृहात घोषित केल्यामुळे या भागातील लोकांना निश्चितपणे आनंद झाला आहे. नागपूर अधिवेशन सुरू होण्याला वेळ आहे हे खरे असले तरी त्याबाबतची निश्चित स्थिती आजच्या सभेला कळल्यास या भागाला दिलासा मिळेल.

११. निम्न पेढी प्रकल्प : अनुशेषग्रस्त अमरावती जिल्ह्याचा ८-१० हजार हेक्टरचा अनुशेष दूर करणारा हा १२ ऑगस्ट २००४ च्या शासननिर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यताप्राप्त प्रकल्प आहे. **"निधी उपलब्ध करून दिल्यावर प्रकल्पाचे काम सुरू करणे शक्य होईल"** असे उत्तर २१ मार्च २००५ रोजी सभागृहात देण्यात आले होते. त्याच मार्च महिन्यामध्ये हा प्रकल्प अंदाजपत्रकात आला व जवळ जवळ २ कोटीची अर्थसंकल्पीय तरतूदसुद्धा या वर्षात करण्यात आली

आहे. प्रत्यक्ष प्रकल्पाचे काम सुरू झाले नाही. या आर्थिक वर्षाचे अजून ५ महिने हाती आहेत. ऑगस्ट २००४ मध्ये प्रशासकीय मान्यता मिळालेल्या प्रकल्पासाठी अंदाजपत्रकात तरतूद होऊन सुद्धा पूर्ण आर्थिक वर्ष हातातून निघून गेले तरी प्रकल्पाच्या कामाला सुरुवात झाली नाही असे होणार नाही, याची काळजी घेतली जावी अशी मागणी आहे. ताबडतोबीने हा दोन कोटी रुपयाचा निधी 'अॅडव्हान्स कॉम्पेन्सेशन' म्हणून निदान भूसंपादनासाठी खर्च करण्याचे आदेश व्हावेत व कामाला सुरुवात होण्याचे वेळापत्रक निश्चित व्हावे.

१२. दगड पारवा प्रकल्प : फार मोठा अनुशेष असलेल्या अकोला जिल्ह्यामध्ये अत्यल्प अनुशेष दूर करणारा हा लघुपाटबंधारे प्रकल्प आहे. सन १९९५ मध्ये प्रशासकीय मान्यताप्राप्त असा हा प्रकल्प मुळात १८-२० कोटी रुपये किमतीचा होता. प्रकल्प फार लांबत गेल्याने ४३.६८ कोटी रुपये किमतीला ५.४.२००४ रोजी या प्रकल्पाला सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली. एवढा लहानसा प्रकल्प पण गेली १० वर्षे तो पूर्ण होत नाही हे खेदपूर्ण आहे. सन २००५ च्या उन्हाळ्यात अकोला शहराला तीव्र अशा पिण्याच्या पाण्याच्या टंचाईला तोंड द्यावे लागले. "अकोला शहरातील नागरिकांवर पाण्याचे खूप मोठे संकट आलेले आहे ते संकट दूर करण्याकरिता शासन सर्वतोपरी मदत करीत आहे." असे या स्थितीचे वर्णन आपण स्वतः विधानपरिषदेत (९.१२.२००४) केले होते. आपण स्वतः पाणी पुरवठामंत्री या नात्याने व सर्वच लोकप्रतिनिधींनी त्या दुर्दैवी परिस्थितीला तोंड देतांना अकोला शहराची स्थिती प्रत्यक्ष अनुभवली आहे. एक वर्ष अगोदर हा प्रकल्प पूर्ण झाला असता तर उताराने पाणी अकोला शहरापर्यंत आले असते. पाटबंधारे विभागाच्या ज्येष्ठ अधिकाऱ्यांनी अधिकृत बैठकांमध्ये दिलेल्या माहितीप्रमाणे **"निधी उपलब्ध झाल्यास ३१ मार्च २००६ पर्यंत हा प्रकल्प पूर्ण करता येतो."** त्याप्रमाणे याबाबतीत आदेश व्हावेत.

१३. तापी डायव्हर्जन कॅनॉल प्रकल्प : अकोला शहरावर पिण्याच्या पाण्याच्या तीव्र टंचाईला तोंड देण्याची जी स्थिती आली तशी स्थिती पुन्हा येवू नये म्हणून तसेच बुलढाणा, अकोला व अमरावती या तीन महत्तम अनुशेष जिल्ह्यातील बराचसा अनुशेष या प्रकल्पामुळे निर्मूलन होऊ शकतो असे मानचित्रावरून करण्यात आलेल्या अभ्यासावरून निष्पन्न झाले आहे, म्हणून या प्रकल्पाच्या तपशीलवार सर्वेक्षणाचे आदेश व्हावेत.

१४. जिगांव प्रकल्प : जलसिंचनाचा फार मोठा अनुशेष असलेल्या बुलढाणा जिल्ह्यातील बराच अनुशेष निर्मूलन करण्याची शक्ती असलेला हा प्रकल्प आहे. राज्याच्या मा. मुख्यमंत्र्यांनी, मा. पाटबंधारे मंत्र्यांनी व मा. पाटबंधारे राज्यमंत्र्यांनी या प्रकल्पाबाबत निश्चितपणे काही घोषणा केलेल्या आहेत. **जिगांव प्रकल्पाचे बांधकाम सुरू होण्याच्या निश्चित वेळापत्रकाची** चर्चा होऊन निर्णय झाल्यास हा प्रकल्प मार्गी लागण्यास मदत होईल.

१५. निम्न पैनांगा प्रकल्प : महाराष्ट्रातील अनुशेषग्रस्त बहुअनुशेष जिल्ह्यांच्या यादीमध्ये यवतमाळ जिल्हा जून २००४ च्या सरासरीनुसार पाचव्या क्रमांकावर आहे. या जिल्ह्याचा १५४.२३ हजार हेक्टरचा जलसिंचनाचा भौतिक व १७७४ कोटी रुपयाचा आर्थिक अनुशेष जून २००४ च्या सरासरीवर आहे. **निम्न पैनांगा प्रकल्पामुळे हा अनुशेष दूर होण्यास मोठीच मदत होईल** अशी स्थिती आहे.

१६. बांधकामाधीन प्रकल्पांना निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत प्रकल्पनिहाय चर्चा करणे मला उचित वाटत नाही. मा. राज्यपालांच्या निदेशाप्रमाणे निधी देण्यात यावा व तो त्या त्या

परिशिष्ट : दोन (परिच्छेद ४ व ८ पहा)
राज्य सरासरीपेक्षा कमी जलसिंचन क्षमता असलेल्या जिल्ह्यांचा
१९८२, १९९०, १९९२, १९९४ व २००४ चा
आर्थिक अनुशेष दर्शविणारा तक्ता

अ.नं.जिल्हा	# च्या राज्यसरासरीवर निश्चित झालेला आर्थिक अनुशेष (कोटी रुपयात)				
	१९८२ #	१९९० #	१९९२ #	१९९४ #	२००४ #
१ २	३	४	५	६	७
१ अमरावती	१३४.३३	४२३.०७	६९६.७९	१०९५	२३४७
२ अकोला	९२.३३	३६०.३०	५९६.५५	९०५	२४९९
३ औरंगाबाद	४८.०५	३१४.८२	५३६.१४	९२०	१९५५
४ बुलढाणा	८४.७८	२९४.२२	४६८.५४	८४०	२९६१
५ उस्मानाबाद	९१.७७	२८१.६७	४६५.५१	५८०	५८३
६ यवतमाळ	१०५.४१	२१७.२७	३७३.९८	७९०	१७७४
७ जालना	२२.५२	१४७.५७	२७५.२६	५१५	१५२९
८ लातूर	४४.८८	१३७.७६	२३५.०६	३४०	७१७
९ रत्नागिरी	४३.१०	१३७.२२	२२६.००	३१५	६९३
१० वर्धा	४३.८९	१३१.५०	१९३.०५	२२५	५२४
११ चंद्रपूर	५४.९०	१२३.८७	२१८.१८	४०५	६५०
१२ धुळे	२९.९६	१११.५७	२३०.४०	४३५	१४०१
१३ बीड	५३.४५	९७.७५	९५.१५	३९०	७०१
१४ सिंधुदुर्ग	२१.४०	६८.१५	१०७.३३	२३०	३६५
१५ ठाणे	४१.०८	५७.१२	९९.५७	७५	..
१६ नाशिक	०.७७	३१.१२	७२.५८	१६५	८०६
१७ रायगड	..	१७.१७	३७.७५	१०	..
१८ नागपूर	११.६५	०५
१९ गडचिरोली	०५	७१
२०. नांदेड	२५	..
२१. जळगाव	१०६
एकूण	९२४.२९	२९५२.२२	४९२८.७२	८२६५	१६४२.५४

स्तंभ २ मध्ये नमुद केलेल्या जिल्ह्यांचा १९८२ चा आर्थिक अनुशेष स्तंभ ३ मध्ये नमुद केलेला असून, स्तंभ ४, ५, ६ व ७ मध्ये अनुक्रमे १९९०, १९९२, १९९४ व २००४ चा आर्थिक अनुशेष नमुद करण्यात आला आहे. आकडे कोटी रुपयामध्ये आहेत. सर्व आकडे अधिकृत कागदपत्रावरून घेतले आहेत. अनुशेष दूर करण्याची प्रति हेक्टर किंमत (प्रत्यक्षात आज कितीतरी जास्त आहे.) शासकीय कागदपत्रात सन २००४ ची शासनाने रुपये १,१५,००० दाखविली आहे तीच येथे धरली आहे.

जिल्ह्यातील प्रकल्पांना उपलब्ध करून देण्यात यावा. निदेशाप्रमाणेच वाटप व्हावे व एका जिल्ह्याचा निधी दुसऱ्या जिल्ह्याकडे वळविणे हे बेकायदेशीर पणाचे आहे अशी सक्त ताकिद अधिकाऱ्यांना द्यावी.

१७. विभागाला उपलब्ध झालेला निधी काटेकोरपणे निदेशानुसार जिल्हावार वाटप करण्याचे आदेश आहेतच, त्याची काटेकोरपणे अम्मलबजावणी व्हावी. या आदेशाचा भंग करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कडक कारवाई करण्यात यावी.

१८. पाटबंधारे विभागाच्या रचनेत अंगभूत असलेल्या या महसूली विभागावरील अन्याय दूर करण्याबाबत :- पाटबंधारे विभागाच्या रचनेतील अंगभूत विषमता हीसुद्धा या विभागाचा अनुशेष दूर होण्यात एक मोठीच अडचण झाल्याचे दिसून येते. ही विषमता तत्परतेने दूर होणे आवश्यक आहे. जिल्हा स्तरावरून अजिबात अनुशेष नसलेल्या विभागामध्ये १६ च्या जवळपास मंडळ कार्यालये कार्यरत असून इतर बिगर अनुशेष भागात सुद्धा ही संख्या बरीच मोठी आहे. एकटा अमरावती विभाग हा महत्तम अनुशेष असलेला विभाग असा आहे की जेथे कमीतकमी मंडळ कार्यालये कार्यरत आहेत. पाटबंधारे विभागाच्या अंगभूत रचनेतील हा दोष दुरुस्त व्हावा व आवश्यक ती मंडळ कार्यालये, आवश्यक त्या डिप्लिजन्ससह, ताबडतोबीने या महसूली विभागात स्थापीत केली जावी अशी या संदर्भात मागणी आहे.

१९. पुरेसे मनुष्यबळ व अंगभूत संरचना उपलब्ध करून मोठ्या प्रमाणात

लघु, मोठ्या व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पाची सर्वेक्षणे हाती घेण्यात यावी. जेणेकरून हा अनुशेष दूर करण्याच्या दिशेने निदान वाटचाल सुरु होईल.

२०. विनंती : १) परिशिष्ट एक व दोन मध्ये नमूद केलेला तसेच वर परिच्छेद १ ते ६ मध्ये नमूद केलेला वाढता अनुशेष लक्षात घेता परिच्छेद ५ ते ७ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे मा. राज्यपालांच्या निदेशानुसार निधीचे वाटप व्हावे.

२) विभागाला उपलब्ध झालेला निधी काटेकोरपणे निदेशानुसार जिल्हावार वाटप करण्याचे आदेश आहेतच, त्याची काटेकोरपणे अम्मलबजावणी व्हावी. या आदेशाचा भंग करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कडक कारवाई करण्यात यावी.

३) परिच्छेद १० ते १५ मध्ये नमूद केलेल्या प्रकल्पांना चालना देण्यासाठी आजच्या सभेत निर्णय घेण्यात यावेत. तसेच नविन प्रकल्पांच्या सर्वेक्षणासाठी नियोजनबद्ध कारवाई व्हावी.

अशी आपणास विनंती आहे.

आपला स्नेहांकित
(बी.टी.देशमुख)

विधान परिषद सदस्य

सहपत्र : परिशिष्ट एक व दोन सोबत जोडले आहे.

पत्राची प्रतिलिपी : मा. पाटबंधारे राज्यमंत्री व सचिव, पाटबंधारे विभाग यांना समादराने अर्पित.

जिल्हा स्तरावरील (प्रमाण रब्बीसमतुल्य) ३० जून २००४ पर्यंतचा अनुशेष

(अनुशेषाचे मुल्य १,१५,००० रुपये प्रति हेक्टर)

अ. नं.	जिल्हा	पेरणी खालील क्षेत्र	जून २००४ मधील सिंचन क्षमता प्रमाण रब्बी समतुल्य			स्तंभ ६ ची	अनुशेष टक्केवारी	हजार हेक्टरात अनुशेष	अनुशेषाचे मुल्य रु.कोटीत
			राज्यक्षेत्र	स्थानिक क्षेत्र	एकूण	स्तंभ ३ शी टक्केवारी			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१	बृहन्मुंबई
२	ठाणे	२८९.८०	१४९.१२	१५.२९	१६४.४१	५६.७३
३	रायगड	१८८.६०	७९.८९	९.१५	८९.०४	४७.२१
४	रत्नागिरी	२४७.००	४१.८८	८.९८	५०.८५	२०.५९	-२४.४	६०.२७	६९३
५	सिंधुदुर्ग	१५३.००	२४.५२	१२.५९	३७.१०	२४.२५	-२०.७४	३१.७३	३६५
	कोकण विभाग	८७८.४०	२९५.४१	४६.००	३४१.४१	३८.८७	-६.१२	९२.०१	१०५८
	कोकण बृहन्मुंबई वगळून	८७८.४०	२९५.४१	४६.००	३४१.४१	३८.३७	-६.१२	९२.०१	१०५८
६	नाशिक	८९६.८०	२९४.९४	३८.४६	३३३.४०	३७.१८	-७.८१	७०.०७	८०६
७	धुळे	७३२.९०	१८५.४८	२२.४४	२०७.९२	२८.३७	-१६.१२	१२१.८१	१४०१
८	जळगांव	८५२.३०	३५६.५९	१७.६०	३७४.१९	४३.९०	-१.०९	९.२६	१०६
९	अहमदनगर	११७५.९०	५७२.९९	२८.२६	६०१.२६	५१.१३	-६.१४
	नाशिक विभाग	३६५७.९०	१४१०.००	१०६.७७	१५१६.७७	४१.४७	-३.५२	२०१.१४	२३१३.१२
१०	पुणे	९८१.५०	५८१.१९	३७.४२	६१८.६०	६३.०३
११	सातारा	५८४.६०	४१०.५८	२२.०२	४३२.६०	७४.००
१२	सांगली	५९२.८०	५३१.७३	१२.०५	५४३.७८	९१.७३
१३	सोलापूर	१०८५.८०	५८१.१२	३१.२४	६१२.३६	५६.४०
१४	कोल्हापूर	४१८.३०	७६९.९३	१६.१७	७८६.१०	१८७.९३
	पुणे विभाग	३६६३.००	२८७४.५५	११८.८९	२९९३.४४	८१.७२
	उर्वरित महाराष्ट्र	८१९९.३०	४५७९.९६	२७१.६६	४८५१.६२	५९.१७	..	२९३.१५	३३७१
१५	औरंगाबाद	७०२.००	१२०.५४	२५.२५	१४५.७९	२०.७७	-२४.२२	१७०.०४	१९५५
१६	जालना	६०९.२०	१२६.९५	१४.१६	१४१.११	२३.१६	-२१.८३	१३२.९७	१५२९
१७	परभणी	८४९.९०	३९५.२९	७.८३	४०३.१२	४७.४३
१८	बीड	८२८.६०	२७२.३३	३९.५२	३११.८५	३७.६४	-७.३५	६०.९४	७०१
१९	नांदेड	७२८.३०	३१२.८८	२३.५७	३३६.४६	४६.२०
२०	उस्मानाबाद	५३६.१०	१४९.७२	४०.७७	१९०.४९	३५.५३	-९.४६	५०.७१	५८३
२१	लातूर	५०१.८०	१४८.२८	१५.१०	१६३.३८	३२.५६	-१२.४३	६२.३८	७१७
	औरंगाबाद विभाग	४७५५.९०	१५२५.९८	१६६.२१	१६९२.१८	३५.५८	-९.४१	४७७.०४	५४८६
२२	बुलढाणा	७०१.५०	११३.१७	१४.५५	१२७.७२	१८.२१	-२६.७८	१८७.८८	२१६१
२३	अकोला	८२७.१०	१३५.३०	१९.४८	१५४.७८	१८.७१	-२६.२८	२१७.३४	२४९९
२४	अमरावती	७५१.१०	११३.९५	१९.८८	१३३.८३	१७.८२	-२७.१७	२०४.०९	२३४७
२५	यवतमाळ	८५७.९०	२१३.४९	१८.२१	२३१.७१	२७.०१	-१७.९८	१५४.२६	१७७४
	अमरावती विभाग	३१३७.६०	५७५.९१	७२.१२	६४८.०३	२०.६५	-२४.२४	७६३.५७	८७८१
२६	वर्धा	३८१.००	११६.५०	९.३२	१२५.८२	३३.०२	-११.९७	४५.५९	५२४
२७	नागपूर	५५४.००	२०८.५३	४०.२७	२४८.७९	४४.९१	-०.०८	०.४५	५
२८	भंडारा	३७१.३०	२५२.५८	७१.५८	३२४.१६	८७.३०
२९	चंद्रपूर	४७४.४०	९१.५१	६५.३६	१५६.८८	३३.०७	-११.९२	५६.५६	६५०
३०	गडचिरोली	१८८.५०	४४.५६	३४.०७	७८.६३	४१.७१	-३.२८	६.१८	७१
	नागपूर विभाग	१९६९.२०	७१३.६८	२२०.६०	९३४.२८	४७.४४	..	१०८.७८	१२५१
	विदर्भ	५१०६.८०	१२८९.६०	२९२.७२	१५८२.३१	३०.९८	-१४.०१	८७२.३५	१००३२
	महाराष्ट्र राज्य	१८०६२.००	७३९५.५३	७३०.५८	८१२६.१२	४४.९९	..	१६४२.५४	१८८८९
	म.रा.बृहन्मुंबई वगळून	१८०६२.००	७३९५.५३	७३०.५८	८१२६.१२	४४.९९	..	१६४२.५४	१८८८९

महाराष्ट्र शासन : सार्वजनिक आरोग्य विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक एमएजी २००५/९/प्र.क्र.१/आरोग्य-३
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२ : दिनांक १९ मार्च, २००५

वाचा :- १) शासन निर्णय, सा.आ.वि.क्र. एमएजी १०९१/३४५६/प्रक्र.३२०/९१/आ.७, दि. १४ जानेवारी, १९९३

२) शासन निर्णय, सा.आ.वि.क्र. एमएजी १०९९/प्रक्र.४०/आ.३, दि. २९ जुलै, १९९९.

३) शासन निर्णय, सा.आ.वि.क्र. एमएजी १०९९/प्रक्र.४०/आ.३, दि. २५ फेब्रुवारी, २०००.

४) शासन निर्णय, सा.आ.वि.क्र. एमएजी १०९५/प्रक्र.४५/९५/आ.३, दि. ४ जुलै, २०००.

५) शासन निर्णय, सा.आ.वि.क्र. एमएजी १०९९/१३३३/प्रक्र.२१०/आ.३, दि. २९ नोव्हेंबर, २००४.

६) आरोग्य सेवा संचालनालयाचे पत्र क्र. सआसे/आकस्मिक आजार/वैद्यप्र/मर्यादा/कक्ष-८ब/कक्ष-१/०५, दि. ३.१.२००५.

प्रस्तावना :-

शासकीय कर्मचारी व त्यांच्या कुटुंबियांना महाराष्ट्र राज्य सेवा (वैद्यकीय देखभाल) नियम, १९६१, मधील तरतुदींच्या अधिन राहून, आकस्मिक उद्भवणाऱ्या २७ आजारांवर खाजगी रुग्णालयात घेतलेल्या उपचारांवरील वैद्यकीय खर्चाची, वेतनगटानुसार अनुज्ञेय ठरविण्यात आलेल्या टक्केवारीप्रमाणे परंतु प्रत्येक प्रकरणी रु. २०,०००/- च्या कमाल

मर्यादेत प्रतिपूर्तीस मंजूरी देण्याचे अधिकार विभागप्रमुखांना आहेत. या मर्यादेवरील वैद्यकीय खर्चाच्या प्रतिपूर्तीची प्रकरणे संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागामार्फत सार्वजनिक आरोग्य विभाग व वित्त विभागाकडे विशेष बाब म्हणून मान्यतेच्या दृष्टीने सादर केली जातात. सद्यस्थितीत औषधांच्या किंमतीत व उपचार पद्धतीवरील खर्चामध्ये झालेली वाढ तसेच अशी प्रकरणे निकाली काढण्यास लागणारा कालावधी इत्यादीचा विचार करता प्रचलित कमाल मर्यादेत वाढ करणे व प्रतिपूर्तीच्या अनुज्ञेय रकमेची परिगणना करण्यामध्ये सुलभता आणण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय

शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग क्र. एमएजी १०९९/प्रक्र. ४०/आ.३ दिनांक २९ जुलै, १९९९ मध्ये खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे.

१) औषधोपचारावरील खर्चाची प्रतिपूर्ती

वेतनगटानुसार औषधोपचारावरील खर्चाच्या प्रतिपूर्तीची अनुज्ञेय रक्कम प्रस्तुत शासन निर्णयामधील तक्ता 'अ' मध्ये नमुद केली आहे. त्यामध्ये सुधारणा करण्यात येऊन आता वेतनश्रेणीचे वर्गीकरण न करता औषधोपचारावरील प्रत्यक्ष खर्चाच्या ९० टक्के रक्कम सरसकट अनुज्ञेय राहिल.

२) खाजगी रुग्णालयातील वास्तव्यावरील खर्चाची प्रतिपूर्ती

प्रस्तुत शासन निर्णयामधील तक्ता 'ब' मध्ये खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहे.

तक्ता ब

खाजगी रुग्णालयातील वास्तव्याचा प्रकार	वास्तव्यावरील खर्चाची प्रतिपूर्ती करावयाचा प्रचलित दर	वास्तव्यावरील खर्चाची प्रतिपूर्ती करावयाचा सुधारीत दर
जनरल वार्ड (सर्वसामान्य कक्ष)	वेतनाच्या टप्प्याप्रमाणे ९० टक्के, ८५ टक्के, ८० टक्के	प्रत्यक्ष खर्चाच्या सरसकट ९५ टक्के अनुज्ञेय
जनरल वार्ड (सर्वसामान्य कक्षाच्या बाजूचा बाथरूम नसलेला कक्ष)	प्रत्यक्ष खर्चाच्या ७५ टक्के	प्रत्यक्ष खर्चाच्या सरसकट ९० टक्के अनुज्ञेय
बाथरूमसह स्वतंत्र कक्ष	प्रत्यक्ष खर्चाच्या ६५ टक्के	प्रत्यक्ष खर्चाच्या सरसकट ७५ टक्के अनुज्ञेय
बाथरूमसह डबल वेडेड कक्ष	प्रत्यक्ष खर्चाच्या ६० टक्के	प्रत्यक्ष खर्चाच्या सरसकट ७५ टक्के अनुज्ञेय
बाथरूमसह वातानुकूलित कक्ष	प्रत्यक्ष खर्चाच्या ५० टक्के	प्रत्यक्ष खर्चाच्या सरसकट ७५ टक्के
अतिदक्षता कक्ष (I.C.U.)	प्रत्यक्ष खर्चाच्या ५० टक्के	१०० टक्के

विशेष टिप :- वरील तक्ता 'ब' मधील अनुक्रमांक ५ मध्ये नमुद केलेला बाथरूमसह वातानुकूलित कक्ष हा केवळ अधिकारी विमानप्रवासासाठी पात्र आहेत, त्यांना अनुज्ञेय राहिल)

३) प्रतिपूर्तीच्या अनुज्ञेयतेची कमाल मर्यादा व मंजूरीचे अधिकारांबाबत शासननिर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग क्र. एमएजी १०९१/३४५६/प्रक्र.३२०/९१/आ.७, दि. १४ जानेवारी, १९९३ प्रमाणे वैद्यकीय खर्चाच्या प्रतिपूर्तीची कमाल मर्यादा रु. २०,०००/- पर्यंत वाढविण्यात आली होती ती मर्यादा सार्वजनिक आरोग्य विभाग क्र. एमएजी १०९९/प्रक्र.४०/आ.३, दि. २९ जुलै, १९९९ च्या शासन निर्णयास अनुसरून शासन शुद्धीपत्रक सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्र. एमएजी १०९९/प्रक्र.४०/आ.३, दि. २५ फेब्रुवारी, २००० प्रमाणे उद्घृत करण्यात आली आहे. याबाबत आता पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात आला आहे:-

१) महाराष्ट्र राज्य सेवा (वैद्यकीय देखभाल) नियम, १९६१, व त्यानंतर वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयामधील तरतुदींच्या अधिन राहून रु. ४०,०००/- पर्यंतच्या वैद्यकीय खर्चाच्या प्रतिपूर्तीस मंजूरीचे अधिकार संबंधित विभागांच्या विभाग प्रमुखांना प्रदान करण्यात येत आहेत.

२) प्रचलित पद्धतीनुसार रु. २०,०००/- वरील वैद्यकीय खर्चाच्या प्रतिपूर्तीस एक विशेष बाब म्हणून मंजूरी देण्याबाबतची प्रकरणे सार्वजनिक आरोग्य विभाग व वित्त विभागास सादर केली जात होती, आता रु. ४०,०००/- वरील वैद्यकीय खर्चाच्या प्रतिपूर्तीच्या प्रकरणांना महाराष्ट्र राज्य सेवा (वैद्यकीय देखभाल) नियम, १९६१, व त्यानंतर वेळोवेळी निर्गमित करण्यात आलेल्या शासन निर्णयामधील तरतुदींच्या अधिन राहून मंजूरी देण्याचे अथवा उचित निर्णय घेण्याचे पुर्ण अधिकार संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागप्रमुखांना देण्यात येत आहेत.

३) विहित तरतुदीत न वसणाऱ्या प्रकरणी काही अपवादात्मक परिस्थितीत विशेष बाब म्हणून वैद्यकीय खर्चाच्या प्रतिपूर्तीस मान्यता द्यावयाची असल्यास अशा प्रकरणी निर्णय घेण्यासाठी पुढे नमुद केल्या प्रमाणे समिती गठीत करण्यात येत असून या समितीकडे अशी प्रकरणे निर्णयार्थ सादर करण्यात यावीत.

अ) अप्पर मुख्य सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग .. अध्यक्ष
ब) सचिव (व्यय), वित्त विभाग .. सदस्य
क) संबंधित प्रशासकीय विभागांचे सचिव .. सदस्य
ड) महासंचालक, आरोग्य सेवा, मुंबई .. सदस्य
ई) संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन, मुंबई .. सदस्य
फ) उप सचिव (रुग्ण सेवा), सार्वजनिक आरोग्य विभाग .. सदस्य सचिव शासन याद्वारे असे निदेश देत आहे की, वर नमुद केल्याप्रमाणे विभागप्रमुख व प्रशासकीय विभागप्रमुख या स्तरावर प्रकरणांना मंजूरी देताना महाराष्ट्र राज्य सेवा (वैद्यकीय देखभाल) नियम १९६१ व नंतर वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयामधील तरतुदी काटेकोरपणे तपासून मंजूरी देण्यात यावी.

हा शासन निर्णय प्रलंबीत प्रकरणांना देखील लागू करण्यात यावा, मात्र यापूर्वीची निर्णयीत ठरलेली प्रकरणे सुरु करण्यात येऊ नये.

शासन विनिर्दिष्ट २७ आकस्मिक व ५ गंभीर आजारांची यादी परिशिष्ट 'अ' मध्ये व शासनमान्य खाजगी रुग्णालयांची यादी परिशिष्ट 'ब' मध्ये जोडण्यात आली आहे. सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांनी हा शासन निर्णय त्यांच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखालील सर्व कार्यासने व कार्यालये यांना कळविण्याची व्यवस्था करावी.

हे आदेश महाराष्ट्र राज्याच्या विधानमंडळाचे सभापती, उपसभापती, अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्याचे मा. मुख्यमंत्री, मा. मंत्री, मा. राज्यमंत्री, विरोधी पक्षनेते, महाराष्ट्र विधानमंडळाचे विद्यमान व माजी सदस्य, शासकीय कर्मचारी व या सर्वांचे कुटुंबियांना लागू राहतील.

हे आदेश वित्त विभागाच्या सहमतीने व त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ५८३/सेवा ५, १७.३.२००५ नुसार निर्गमित करण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(ला.म. चौधरी)

महाराष्ट्र शासनाचे अवर सचिव

REINVENTING EDUCATION FOR AN INCLUSIVE WORLD

Prof. YASH PAL, Former Chairman, UGC

Modes of acquiring information have been changing very fast. We are so exposed that our own faculties of reasoning and model making are not used very often. Fashions have predominance, in thought as in dress. Yet in the middle of tremendous forces of uniformization the rebels and nonconformists need not be submerged or eliminated.

Means of acquiring information might have been transformed but education still needs teachers and fellow students. Libraries are necessary aids; they have existed for a long time but they have never been universities, Nor would they become so in foreseeable future. But a radical transformation in the character and modes of learning are definitely indicated. In fact it is already happening. There are tremendous advantages to be derived through the emergence of the new- like digital libraries and the Internet. **There are also some pitfalls and dangers that might destroy education and replace it with mere training for skills.** This needs explanation.

My complaint against the present education system in our country is that it tends to be contextually disconnected. Personal observation and experience do not change what is required to be learnt and the manner in which it is to be learnt. A defined collection of competence and well-listed pieces of information constitute education for every one, with little or no room for personal variation. Not only the learner but also the teacher is bound by contours, in expanse and in depth. The interconnections with allied areas are normally frowned upon but when allowed they are restricted to examples that might not be relevant any more. The testing methods ensure that diversion from the well-defined path does not take place. Even the pathways for excursion are defined to the extent that they too form a part of the inorganic contour that contains the syllabus. This works reasonably well for restricted training but not for growing minds that might wander off into unexpected but often exciting new areas. We are not honed for creating new disciplines.

Why is this the way it is? We might argue about the reasons that made education as mere training for a world created by others,

Let me share my thoughts on what seems to me an important challenge before the present world. This concerns the need to combine:

GLOBALITY, AND INTIMACY FOR EDUCATION, FOR SOCIAL INCLUSIVENESS, AND A SUSTAINABLE FUTURE FOR HUMANITY

Over a quarter of a century ago I became enamoured of the possibility of quickly interacting with and reaching masses of our people living far from concentrations of infrastructure using space communication and space broadcasting. In addition there was also the element of forecasting weather and monitoring of resources. I felt that this technological possibility had been specially invented for a country like ours. This is how I got involved with the setting up of the Space Applications Centre at Ahmedabad and the first large-scale socio-technical experiment in communication using a satellite. The aim was to reach thousands of remote villages, and only villages, via direct reception TV. This was when television in India was confined to a couple of hours transmission a day in Delhi and Bombay.

This experiment involved several thousand man-years of effort by technologists, social scientists and communication experts, in addition to the NASA satellite ATS-6. It did not radically change India but it did influence the life of a large number of people - some of them directly involved and many who were influenced by the effort. A number of things became clear during our engagement with thousands of villages spread across the length and breadth of our country. Bridging the distance was a great advantage but giving voice and initiative to the enormous diversity therein was not so easy. **I began to realize that intimacy is crucial. However, it is seriously violated when the physical and cultural distance of the source increases. Space communication is a marvellous gift of the present epoch, but by itself it can be best used for sermonizing, indoctrination or advertising.** Even though lot of information can be delivered, true education and development need greater contextual connection and participation. On the other hand without a long range connection intimacy by itself would lead to parochialism and alienation from the world. The challenge is to find ways of addressing this dilemma.

I am convinced that many beautiful aspects of being human arise from closeness of a limited number of people. Crystals and gems arise from residual short range forces. This is equally true of naturally existing elements and molecules. Leave everything else and think about the molecules like the DNA, so central to the happening of life. Language, humour, music, plastic arts and crafts, architecture of

different places, even science would not show their peaks unless some people were together and communicated through a language much beyond mere words. This is not something that happened only in the distant past. **Great educational institutions would not become great unless people could infect each other at close range. That is why people strive to go to places where there are some outstanding teachers, researchers and gurus,** not with standing the fact that books and papers written by the distinguished academic in these institutions can be accessed in print or over the net and in libraries all over the world. In our country we traditionally recognized that learning could not be transported as books or instructions uniformly applicable to all the learners. **We believed that it comes through the chemistry of interaction between the teacher (guru) and the learner (shishya) - the tradition being known as the gurushishya parampara.**

Basic talent of humans is evenly spread across the world. Much of it is hard wired in our make up, thanks to our common evolutionary past. It is a pity that a large fraction of people cannot participate in the process of creating new knowledge and new things. **Therefore we have come to a state, where a few are in a position to condition the world and the rest are only conditioned.** There is a small concentration of creators who might be excused for believing that they are also the one's who have the right to create the world in their own image. This situation prevails all across the world - not only between countries, not only between the North and the South, but also between people separated by religion, race and caste, between men and women and between the countryside and the metropolis.

In the field of education our country has always had some discrimination between those who could afford and most others who could not. Now this has been taken to a vulgar level. This is being done through various mechanisms, partly unintentionally but mostly with a purpose to keep the riff raff out. Exclusion is becoming extreme. I do not have to give examples of this phenomenon, but a few reminders might be appropriate:

- * Private schools, usually called Public schools, some excellent, many pretty bad with their distinction being that they also want children to carry heavy bags and start with English at Nursery itself.
- * Municipal and Government schools
- * Schools that have no buildings
- * Schools that have no trained teachers
- * No schools in the neighbourhood
- * The first category of schools might cost (per child) much more than the average per capita income of an Indian.
- * The mismatch between the load on children and quality of teaching is such that a large fraction of the students need to join coaching classes. In metropolitan areas coaching expenses per child reach 5 to 10 thousand rupees per month in the last years of the school ! This has become a fine mechanism of social exclusion. **Some times I feel that many of the ills of our system arise from a huge conspiracy of coaching institutions.** Indeed in many a case coaching has replaced education. How much lower can we get?

I may go on but even this small list makes it clear that our system is designed for excluding a large fraction of our population.

Academic Reasons for The Barren-Ness And Non-Inclusive Nature of Our Education

If I were asked to name one major direction that could drastically change the nature of our education and research enterprise from kindergarten to the university level I would say:

Build on Individual competence and exploration and couple with the life around you.

If this advice were taken seriously it would imply that:

Learning Is not delivered; It is created.

The process of creation necessarily requires building on what the child already knows, what it observes and explores, the experiments it does while playing, studying and dealing with the world around.

Since the experience on one child may be different from that of another, the syllabus for learning would also be different.

If that were so we would not insist on centralized examinations. We would examine each child the way a music- or dance guru examines his / her shishyas or an Ustad or craftsman trains his/her apprentices. We would not make children run a competitive hurdle race to get that extra mark of distinction. There would be no need of education destroying coaching classes.

Learning would not be imprisoned within disciplines. Nothing would be out of course if it were comprehensible.

The system would require full freedom to teachers to learn, explore and grow with the children under their care. They would also form alliances with each other and others outside the school to pursue their learning into uncharted areas.

UNIVERSITY LEVEL

What I have said above in respect of school education applies even more strongly at the college, university and research levels. If we engage with society and couple with its arts, crafts and industry while learning and finding out each of these sectors would gain. The fresh minds of young students along with their energy would lead to mutual transformation. **Research students would not be waiting for their guide to hunt for a new problem for their dissertation.** This would have emerged naturally through their engagement, with each other and the environment and industry around.

For our research areas this would be rejuvenating. For example, there would be a chance for physiologists and physicists to work together. If they both happen to be in a university and are also engaged with industry, they might get to a stage when some of the new marvellous technology for medical diagnosis would be invented in our country. This would be a way to correct the imbalance in which most resources are spent in national laboratories while most of our young persons are in colleges and universities.

There are many tricky areas where social sciences and physical sciences need to work together. This is required even for defining what would be a good society and furthermore the means to achieve it. Lot of new thinking is required in economic, political and social spheres. If done without including scientists and engineers even the new would be copies of what obtains elsewhere or impossible to achieve.

For all this to happen we need to break walls and couple. Couple and engage with out society. I am sure that if we design our education and research enterprises this way all the other problems would resolve themselves. The sheer excitement of such a free Manthan and mission would ensure that. The silly competitive exams on which we expend so much energy would acquire a diminished importance and then disappear. I do not know why we are afraid of going this route.

FOREIGN UNIVERSITIES

I am not surprised that so many foreign colleges and universities want to set lip shop in our country. The goods they come with are not different from those brought by sellers of TV, computers, cars, motor-cycles and Cosmetics. They will sell so long

No.CIM/ 20 : : Dated 20th October 2005

CORRECTION in the copy of the Minutes of the General Body Meeting of NUTA

Copy of the Minutes of the General Body Meeting of NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION held at 12.00 noon on Sunday, the 28 th August, 2005 at Savitri Jyotirao Social Work College, Yavatmal is circulated in this NUTA Bulletin.

If you propose to suggest any correction to the Minutes, it may be pointed out to the Secretary (Prof.E.H.Kathale, Secretary, NUTA, N-162, Reshim Bagh, Nagpur-440 009.) by letter within 10 days from the date of posting of this Bulletin.

It will not be possible for the corrections received after the due date to be included in the List of corrections for consideration.

Please send one copy of your letter to Prof. B.T.Deshmukh, President NUTA, 3, Subodh Colony, Near Vidarbha Mahavidyalaya, Amravati. 444 604.

**Dr. E.H. Kathale
Secretary, NUTA**

there are buyers with money who can flaunt foreign degrees. We are already decoupled from our society. All they would do is to decouple us some more. We should not be too worried because the individuals they would capture in their net would be relatively mediocre (not being able to get into good institutions on the basis of their merit) besides the fact that they might have already decided that emigration is the most desirable step towards their future. I may not be too worried but that would change if we begin to believe that this would lead to import of truly highclass education into our country. I do not think too many Nobel Laureates are going to be on the staff of these outside teaching shops who would be available for relaxed interaction with students here and consider their presence in these shops as significant steps for advancement of their own thought and exploration. **As I said earlier, good education is not delivered; it is imbibed and created.**

INFORMATION TECHNOLOGY, INTERNET AND THE WEB

Let me first state that I agree with many people that coming in of this technology has had, and will in future have even more seminal impact on the way the world develops. But there is need to develop specifications and configurations suited to our needs and aspirations. As far as education is concerned I find it amazing that at my age, without travelling out to a library every day, and without the help of an office and stenographer, **I can stay fairly active and in contact with the world. If spectacles had never been invented I would have stopped reading by the time I was fifty. I got another twenty five years lease, after I got my glasses. I was getting a bit hazy in vision, particularly at night, till I got a lens implant in both eyes and now I see as well as I did when I was forty or younger and I am mobile twenty four hours a day. If I had been born fifty years earlier the world would have been saved from my meddling for the last 25 years. Poor world- now that I can exchange conversation and bother it with what I think might be useful ideas even now.** Yes it is good to have internet and the Web. But Internet works better for those who are already engaged with something. If you are not then internet is like having a dictionary with something. If you are not then Internet is like having a dictionary with the hope that you would learn a language and become a great writer! Well, not quite, firstly because a dictionary does not have as much misinformation as the Net, and secondly because the dictionary is not as alive and changing as the Net. Internet is mostly full of rather superficial information and that is what you would encounter if you just surf. Indeed you could almost say that you have to wade through lot of noise and sometimes you can get fond of noise, much like you can get fond of loud unmusical music. There is a tendency to avoid depth and immersion. if you get addicted to that you might be moving away from the habit of independent thought. Down loading from the net and by using the image making facility of your computer you can easily use lot of eye-catching and colourful presentations as substitutes for a well thought out argument. It is easy to fool people and, sometimes, even yourself that what you have said is not without real content. It might appear that you have lot of information, that you have learnt a lot and it is easy to mistake it for understanding. Lot of dependence on Net surfing can encourage a culture of education in which information substitutes for understanding. Indeed it might be easy to forget what after all is Understanding Such a thing would be fatal. In fact that is the main flaw of education now. We load children with enormous amount of information to remember and pass examinations with 100 % marks but we do not give time for or value understanding. There is a danger that thought less use of the Web and other manifestations of IT like CD ROMs might encourage this tendency besides another of our present failings - we are already decoupled from our environment and might begin doing so even more enthusiastically.

My belief is that Internet should be used to Increase the dimensionality of our education and not just its information content. This would demand that we begin treasuring diversity of learning and move away from standardized, industrial production of graduates tested on machines we call common examinations Such an education would also encourage respect for and inclusion of people who have acquired their capabilities and skills with different or no certification.

POSSIBLE SOCIO-POLITICAL SIGNIFICANCE OF THE WEB

The most important feature of the Web is that people can communicate even if they have different voices and languages. They can communicate and access. No one is superior; no one is on top. No one has to give up its way of expression. No culture is inferior. The Web has a texture that is inclusive.

In my book, **the basic philosophy of the Web should be to move the world away from the present manifestation of globalization that has a few innovators and creators and the rest consumers; a few influence and the rest are only influenced.** If we do that we would benefit the whole world. We would benefit not only by increasing the variety of directions in which innovations would

occur but also through sharing the joys and depths of wisdom developed under different environments. In addition there could be, in my view, a fundamental transformation that might lead to different concepts of equity, harmony and inclusiveness - Indeed in the way we organize the world from now on. I will presently dilate on this assertion.

Let me step back a little. We all realize, **I hope, that a propensity for closeness to a limited number and categories of humans comes natural to us - evolution has ordained that. To repeat what I have earlier indicated, intimacy is that precious thing that defines humanity. Without intimacy we would have no love, no literature, no ceremonies, no ways of dressing, no cuisine, no festivals, no dance, no ways of greeting, no compassion, no reverence, no nothing. Intimacy is a product of evolution and long memories of myth and fable situated in specific environments. We are designed to treasure it. We are built to care for those who are close. We seek closeness for assurance that we would be OK.** We consider it essential for our survival. It defines for us what we are - it gives the contours of our social "self" We tend to define this "self" variously in terms of our country, the nation ethnicity, race, language, religion and ritual. However we must recognize that this essential element of humanity has also produced our heroes. patriots, colonisers, conquerors, despots, dictators and now, in large numbers, our technically equipped terrorists. We are in a serious bind and we have to find some way out in the next few decades of this century. I put such a short time scale for doing something so radically different firstly because the problems have accelerated but also because we have an inkling of the way we might go about it. Till very recently we did not.

THE REAL ISSUE OF THE MODEM TIMES

Let me, at the end, come to the basic question impinging on the search for the architecture of an inclusive world. I will not spend too much time defending its desirability. There is no future for a civilized existence without that. That such an architecture would necessarily demand a change in the way of thinking goes without saying. But it might also need inventions suited to our present predicament. I will not demand that every one of this planet should become equally affluent. Inclusiveness should not be so much about equality. Nor should it include any element of charity. **The driving force has to be an enlightened self-interest.** Without meaning to sound pontifical I would summarize my exhortation to the world and to us - my formula - in the following words:

NO INDIVIDUAL, NO HUMAN COLLECTIVITY, NO COUNTRY, NO PROFESSIONAL, NO CORPORATION, INDEED NO ONE SHALL: BE ONLY, OR BE MADE INTO ONLY, A CONSUMER.

As a young man I was much taken with the independence movement of India. Our supreme leader was Mohandas Karamchand Gandhi. He had the pulse of the country and every one followed him. He was not a politician in normal sense of the word. Even though some of the young people were on occasion a bit skeptical about several things he said and did there was an instinctive appreciation of the fact that freedom he was seeking was not for the country but for the lowliest of individuals in the land. Simultaneously he was also seeking an enhancement of those who governed us at that time! He was a religious man but the most valuable insights he provided were not that of a religious leader. Even when he talked of religion it was not any one religion. He picked thoughts from everywhere. In any case his important ideas about the essence of freedom and organization of a valueladen society were not based on moralistic teaching but as an insightful architect of an inclusive society. I do not think this was well understood by his followers or other charismatic leaders who later came to rule the country. This is understandable because at that time in human history his deep yet simple-looking ideas were not sustainable. So why am I bringing him into my talk today? I am doing so because I feel that Gandhi came too soon. Today he would be sustainable. A few implications of this statement are the following:

Gandhi talked about the concept of Gram Swaraj. This implied

that no one should be controlled from a distance. This implied responsibility for independent thought and action. It also implied that if you wanted you could go your own way without being dominated by distant powers. He also emphasized that no one should be only a consumer. It was almost immoral to be so. He said he wanted production by masses not mass production. In the area of learning and education he firmly believed that lot of learning happens through physical involvement with your environment, designing and making what the community needs. When such activity is combined with book learning then you become a true scholar. Such an approach would introduce contextual elements into learning and make it more creative. He could be considered as the first environmentalist of the last century when one remembers his statement "there is enough in the world for every one's need but not for every one's greed" Though it might be difficult to take each of his statements literally we cannot escape the discerning direction he was suggesting. There was clear understanding that distant control would usurp real freedom. That using goods and services provided by other without a similar thing being given in exchange would also lead to an-enlavement and economic and cultural denomination. That learning and creating have to be simultaneous. That lot of education can happen through fingers was an instruction we certainly needed in our colonial days and we still do. And all these ideas were soaked in an ambience of non-violence.

In Gandhi's says technology was massive and could not be easily decentralized without losing the advantage of scale. This is no longer true for most of modern technology. Not only software but also hardware production can now be decentralized much more easily. Information can be accessed and shared. You do not have to travel out for information you need or want to give out. You have the option of living your own way and yet be connected. You can also change at your pace and change others with whom you interact. Gandhi's slogan "production by masses and not mass production" can now be realized. If the world needs a "had" then it should be to make people understand that this seems to be the only way of having decentralized integration, only way to preserve and enhance diversity, the only way to give fulfilment to individuals. Such an enterprise would need the best of technology. People would not live in their wells. They would be connected and yet in control. That needs a major upheaval. I do not know who would be equal to this challenge. Perhaps Gandhi did come a century too soon. Perhaps socially oriented technologists and their friends can make it happen.

To summarize, the basic challenge of today is the following: **As the world globalizes at breakneck speed, the intimacies feel threatened. Intimacies are essential to being human. They have produced music, culture, values, language, art, literature, and even humour. A quick assault on these seems to human entities an assault on their existence.** Much like the immune response of a living system the resistance is almost automatic and sometimes most virulent. Often it manifests itself as mindless terrorism. It is my view that modern terrorism cannot be combated only through military means. It has increased in parallel with the process of globalization, with superficial uniformization of the world, with "Cola-nization" as a friend¹ has said. Besides the cultural assaults there are also economic consequences. All this seems to have been foreseen by Gandhi. Now it should be possible to have a different kind of globalization, without assaulting the economic and cultural autonomy of human collectivities. Globalization should be subsumed in a deeper global consciousness. On this substrate of global consciousness, call it new globalization if you like, human collectivities could live an autonomous existence, in control of themselves, not in a well any more but networked with the world and the universe. The techniques and technologies for doing this have now become possible. This is the architecture for a truly inclusive society that I would commend. It would be recognized that for this to happen we would need to develop the Web in dimensions that might not have been so far touched. We have to move in a direction where there would be a Web of people with all their diversities and not only of computers with their specific quirks.

NUTA BULLETIN (Official Journal of NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION) **CHIEF EDITOR** : Prof. A.G.Somvanshi, Shankar Nagar, AMRAVATI-444 606. **EDITOR** : Prof. S.S. Gawai 1, Abhinav State Bank Colony, Chaprashi Pura, Camp, AMRAVATI 444 602. **PUBLISHER** : Prof. S.R. Kalmegh, Lahari Apartment, Keshao Colony, Camp, AMRAVATI 444 602. Type Setting at NUTA Bulletin Office, Phundkar Bhavan, Behind Jain Hostel, Maltekadi Road, Amravati-444 601. **PRINTED AT** Bokey Printers, Gandhi Nagar, Amravati. (M.S) **REGD NO. MAHBIL/2001/4448** Licenced to post without prepayment **LICENCE NO. NR/ATI/78/2002** Name of the Posting office : **R.M.S. Amravati.** Date of Posting : **06.12.2005**

If Undelivered , please return to : NUTA Bulletin Office, Phundkar Bhavan, Behind Jain Hostel, Maltekadi Road, **Amravati-444 601.**

To,.....

.....

.....

.....

.....